

Vilka är redo att kämpa för naturens bevarande på Kungsleden?

En kvalitativ studie om ekoturism och hållbar utveckling

Av: Frida Oscarson och Erika Rydberg

Handledare: Saeid Abbasian
Södertörns högskola | Institutionen för Naturvetenskap, miljö och teknik
Kandidatuppsats 15 hp
Turismvetenskap | VT - 2018

SÖDERTÖRNS HÖGSKOLA | STOCKHOLM
sh.se

Innehållsförteckning

1. INLEDNING.....	1
1.1 BAKGRUND.....	1
1.2 PROBLEMFÖRMULERING.....	2
1.3 SYFTE/FRÅGESTÄLLNING.....	3
1.4 AVGRÄNSNINGAR.....	3
1.5 DEFINITIONER.....	3
1.5.1 Bårförmåga.....	3
1.5.2 Allemansrätten.....	3
1.5.3 Fjällräven Classic.....	3
1.5.4 Naturens Bästa.....	4
1.5.5 Nationalparker.....	4
1.5.6 Aktörer.....	4
1.6 UPPSATSDISPOSITION.....	4
2. METOD.....	5
2.1 KVANTITATIV METOD.....	5
2.2 KVALITATIV METOD.....	5
2.3 PRESENTATION AV METODVAL.....	5
2.4 KVALITATIVA INTERVJUER.....	6
2.5 SEMISTRUKTURERADE INTERVJUER.....	6
2.6 TELEFONINTERVJUER.....	6
2.7 RESPONDENTVAL.....	7
2.8 ANALYSMETOD.....	7
2.9 SEKUNDÄRDATA.....	8
2.10 ETIK.....	8
2.11 KRITIK AV METOD.....	9
3. TEORI.....	10
3.1 EKOTURISM.....	10
3.2 HÅLLBAR UTVECKLING.....	11
3.2.1 Ekonomiska aspekter.....	12
3.2.2 Ekologiska aspekter.....	12
3.2.3 Sociala aspekter.....	12
3.3 RECREATION OPPORTUNITY SPECTRUM (ROS) OCH LIMITS OF ACCEPTABLE CHANGE (LAC).....	13
3.3.1 Recreation Opportunity Spectrum.....	13
3.3.2 Limits of Acceptable Change.....	14
4. EMPIRI.....	17
4.1 PRESENTATION AV INFORMANTERNA.....	17
4.1.1 Maria Lidberg.....	17
4.1.2 Lennart Pittja.....	17
4.1.3 Anders Kärrstedt.....	17
4.1.4 Björn Sarstad.....	18
4.1.5 Anonym A.....	18
4.1.6 Anonym B.....	18
4.1.7 Anonym C.....	18
4.2 SAMMANFATTNING AV INTERVJUERNA.....	18
4.2.1 Maria Lidberg.....	18
4.2.2 Lennart Pittja.....	19
4.2.3 Anders Kärrstedt.....	20
4.2.4 Björn Sarstad.....	21
4.2.5 Anonym A.....	21
4.2.6 Anonym B.....	22
4.2.7 Anonym C.....	23
5. ANALYS.....	25
5.1 KUNSKAPSBIDRAG.....	25
5.2 DRIVKRAFT.....	26

5.3 SAMHÖRIGHET	27
5.4 BEVARANDE	27
6. RESULTAT	29
6.1 SLUTSATSER	29
6.2 FÖRSLAG TILL VIDARE FORSKNING	30
KÄLLFÖRTECKNING	31
<i>Tryckta Källor</i>	31
<i>Artiklar</i>	32
<i>Elektroniska källor</i>	34
<i>Figurer</i>	35
<i>Bilaga 1, Intervjuguide</i>	

Förord

Denna process har varit en lärorik och utvecklande resa för oss då studiens ämne är något som ligger oss varmt om hjärtat. Från första dagen var vi säkra på att vi ville lyfta fram ett ämne som kan komma att göra skillnad och beröra andra människor.

Vi vill först framföra vår uppskattning till alla de personer i vår omgivning som hjälpt till och stöttat oss under denna resa. Vi vill även rikta ett stort tack till alla våra respondenter som tagit sig tid till att hjälpa oss att utforma vårt empiriska material. De har gett oss en djupare insikt i ämnet och utan er skulle inte denna uppsats varit möjlig att genomföra. Vi vill även tacka alla personer i vår seminariegrupp för fin återkoppling och konstruktiv kritik genom hela denna process. Ett stort tack vill vi också framföra till vår handledare Saeid Abbasian för fina åsikter och vägledning som har varit till stor hjälp. Slutligen vill vi tacka varandra för ett bra samarbete. Ansvarsfördelningen i denna uppsats har varit jämnt fördelad mellan oss båda under samtliga avsnitt och delar i uppsatsen.

Abstract

The purpose of this study is to examine how different stakeholders focus on ecotourism and sustainable development when engaged in outdoor recreation on Kungsleden. The theoretical framework is based on theories regarding ecotourism, sustainable development as well as management and planning for recreation opportunities.

The empirical material has been gathered through a qualitative method consisting of seven semistructured interviews with stakeholders who run companies around Kungsleden and with three stakeholders who themselves have been hiking at Kungsleden. After the empirical material was collected, the authors analyzed the material several times. The authors analyzed the material based on the theories, purpose and the question of the study. During the analysis it came clear that all stakeholders interviewed mentioned that there is a lack of knowledge regarding ecotourism and sustainable development. Which they believe contributes to that the nature is not as important as it should be. The interviewed stakeholders also emphasize the importance of working for a sustainable future. Therefore knowledge is believed to be the key for future generations to experience what we are able to experience today.

Keywords: ecotourism, sustainable development, conservation, Kungsleden

Sammanfattning

Syftet med denna studie är att undersöka hur olika aktörer ställer sig gentemot ekoturism och hållbar utveckling vid utövande av friluftsliv på Kungsleden. Studiens teoretiska teoriram bygger på teorier kring ekoturism, hållbar utveckling samt förvaltning och planering av naturen och rekreationsmöjligheter.

Det empiriska materialet har samlats in via en kvalitativ metod som utgörs av sju semistrukturerade intervjuer med aktörer som driver företag i närheten av Kungsleden och med tre friluftsutövare som själva varit och vandrat på Kungsleden. Efter att det empiriska materialet samlats in gick skribenterna igenom materialet flera gånger för att sedan kunna analysera det. Skribenterna analyserade materialet utifrån studiens teorier, syfte och frågeställning. Det visade sig i resultaten att samtliga respondenterna nämner att det finns en brist av kunskap om både ekoturism och hållbar utveckling, vilket de tror bidrar till att naturen inte blir lika viktigt som den bör vara. Aktörerna belyser vikten i att det är viktigt att arbeta för en hållbar framtid så att kommande generationer också kan få möjligheten till att uppleva det vi upplever idag, samt att kunskap är nyckel till att det kan ske.

Nyckelord: ekoturism, hållbar utveckling, bevarande, Kungsleden

1. Inledning

Här förklaras bakgrunden till ämnet som studien ämnar behandla. Syfte, frågeställning avgränsningar samt definitioner av betydelse kommer att redovisas.

1.1 Bakgrund

Turismen är en stor och betydelsefull bransch i Sverige som växer för varje dag. Globalisering och ökad ekonomisk standard gör att resandet ökar. Resandet har idag blivit en livsstil, vilket genererar konsekvenser på miljö och klimat (Strategi2020, 2010). Turismindustrin är något som idag har en stor påverkan på den hållbara utvecklingen. Hållbar utveckling innebär att människan har förmågan att göra utvecklingen hållbar för att säkerställa att den uppfyller dagens behov utan att äventyra framtida generationers förmåga att möta sina egna behov (Världskommissionen, 1988 s.22). Hållbar utveckling innebär flera omfattande samarbeten mellan turistföretag, turister samt nationella, regionala och lokala myndigheter. De ska tillsammans arbeta med flera utmaningar, samtidigt som alla ska förbli konkurrenskraftiga (Angelkova, Koteski, Jakovlev & Mitrevska 2012). Inom hållbar utveckling finns det tre grundpelare som är beroende av varandra och de måste samverka för att en hållbar utveckling ska vara möjlig. Dessa grundpelare är ekonomiska, ekologiska och sociala (Elliot 2006 s. 11).

För att nå ett miljövänligt resande är det avgörande att utveckla strategier och stimulerande processer för att minska konsekvenserna på vår omgivning. Intresset för hållbar utveckling ökar hos konsumenter, men det finns ingen beredskap till att vilja betala mer eller agera fullt ut för att kunna göra medvetna val eller agera mer hållbart (Strategi2020, 2010 s.1–27). Enligt World Economic Forum (WEF) är Sverige ett av världens mest miljövänliga länder och är även det land med de bästa förutsättningarna för en hållbar utveckling. WEF har också rankat Sverige högt tack vare de tydliga miljömål som finns, samt för vår gemensamma allemansrätt (Strategi2020, 2010 s.1–27).

En av de snabbast växande former av turism globalt är ekoturism (Kazeminia, Hultman & Mostaghel 2016). Ekoturism är en form av resande som tar hänsyn till den ömtåliga naturen, samt gynnar lokalbefolkningens välbefinnande (Svenska Turistföreningen u.å) Ekoturismen ger även möjligheter till att kombinera kommersiell turism på ett omtänksamt och givande sätt, samtidigt som det gynnar kulturer och ekonomi (Ekoturism Föreningen u.å.). Runt om i världen har ekoturismen hyllats som ett paradys, då det har blivit ett sätt att finansiera bevarande och vetenskaplig forskning. Ekoturismen har hjälpt till att skydda bräckliga och orörda ekosystem, gynnat samhällen på landsbygden och främjat utvecklingen i fattiga länder. Ekoturismen sägs även ha infört miljömedvetenhet och ett högre socialt samvete i resebranschen samt tillfredsställt och givit bredare kunskaper till turister (Honey 2008, s.4). Gössling och Hultman (2006 s. 2) menar på att turism i Skandinavien är något som många anser vara ekoturism, då många former av turism i Skandinavien uppfyller de krav som ekoturism utformat.

Svenska Turistföreningen (STF) skriver på sin hemsida att deras organisation är Sveriges ledande arrangör av ekoturism. Organisationen arbetar med ekoturism genom att sälja olika produktpaket inriktat på just ekoturism. STF arbetar utifrån ett hållbarhetslöfte som består av ett antal hållbarhetsområden. Alla delar ska uppfyllas och dessa områden berör allt från källsortering och energiförbrukning till deras bidrag för en levande bygd samt hur de själva

ska inspirera gäster till att leva mer hållbart. STF vill att löftet ska kunna anpassas efter lokala förutsättningar för att det ska kunna fungera på stora boenden lika väl som på små boenden, runt om i hela landet (Svenska turistföreningen, u.å.). STF skapade i början av 1900-talet Kungsleden. Idag är Kungsleden en av världens mest kända vandringsleder på cirka 400 kilometer. Leden sträcker sig mellan Hemavan och Abisko och idag driver STF 16 stycken fjällstugor på leden (Svenska Turistföreningen, u.å.). STF driver även en kampanj sedan år 2014 som heter "Stötta Kungsleden" som handlar om att samla in pengar för att rusta upp fjällstugorna samt märkning och rastskydd på lederna (Svenska Turistföreningen, u.å.).

Friluftsliv är en aktivitet som har vuxit fram och fått stor uppmärksamhet i Sverige (Emmelin, Fredman, Lisberg Jensen & Sandell 2010, s.15). Emmelin et al (2010 s. 17) definierar friluftsliv som "*vistelse utomhus i natur- eller kulturlandskapet för välbefinnande och naturupplevelse utan krav på tävling*". Friluftsliv kan betraktas och utövas på flera olika sätt (Emmelin et al 2010, s.28). Begreppet friluftsliv har ständigt förändrats och nyttjats mer i vissa grupper än andra. Nya begrepp om friluftsliv är dock något som kontinuerligt tillkommer. Det är begrepp som i viss mån motsvarar samma samhällsfenomen som innan, samtidigt som nya aktiviteter och ny utrustning reformerar hur friluftsliv uppfattas (Fredman, Karlsson, Romlid & Sandell 2008). Fredman et al. (2008) beskriver att de flesta människor anser att de aktiviteter som friluftsliv innefattar är vandring i skog, mark och fjällvandringar.

1.2 Problemformulering

Ross och Wall (1999) hävdar att ekoturism är något som anses vara mycket mer än bara turism till naturområden, det finns dock ingen samlad definition av vad ekoturism är. Det beror på att det finns en delad mening om vad ekoturism är och hur den skiljer sig från vanlig turism. Hoppstadius och Dahlström (2015) belyser att miljöförstöring och klimatförändringar är stora globala utmaningar som kräver noggrann undersökning. De menar därför att miljöbevarande och allmänt bevarande blivit av stor vikt idag. Begreppet hållbar utveckling har diskuterats, fått kritik, lovordats och även problematiserats av många forskare. Hur hållbar utveckling ska uppnås är viktigt att vidareutveckla och även utforska. Det är många forskare som meddelat att miljöfrågor bör anses som den viktigaste frågan för mänskligheten och planeten idag. De antyder även att dessa frågor har en stor påverkan samt bidrar till den oro många människor i den utvecklade världen upplever. Den ökande oron har trots allt medfört ett förhöjt intresse för den naturliga miljön samt en social process av "*ekologiska produkter*". Det är även många organisationer som har börjat integrera hållbarhet och mer miljöansvar i sina verksamheter (Perkins & Grace 2009).

Dock har de flesta aktörer som verkar på en destination olika värderingar och mål för hållbar utveckling. Konflikter mellan olika aktörer kan komma att påverka de ekonomiska, ekologiska och de sociala aspekterna på destinationen. De lokala samhällen som är lokaliserade kring sköra naturområden är ofta de mest sårbara vid konflikter (Jamal & Stronza 2009). För att ekoturism och hållbar utveckling ska vara framgångsrik är det därför viktigt att lokalbefolkningen är en del av planeringen och de beslut som tas (Fletcher 2009; Ross & Wall 1999). Under de senaste decennierna har turismen utvecklats och expanderat hastigt. Expansionen har även varit okontrollerad vilket har medfört flera ekonomiska, ekologiska och sociala problem. De negativa konsekvenserna av utvecklingen har därför resulterat i att det finns ett stort behov av att turism ska vara hållbar, för att kunna säkerställa en stabil framtid. Det är därför viktigt att alla aktörer inom turismen ändrar sitt sätt att tänka, sin inställning och anpassar sig till en hållbar utveckling (Angelkova et al. 2012).

Fredman et al. (2008) lyfter fram att friluftsliv kan idag karaktäriseras som en viktig del i samhället och av många anses det även vara en del i vår kulturtradition och nationella identitet. Friluftsliv är för många människor en betydelsefull komponent i livskvaliteten och egen hälsa. Det är mycket som antyder att betydelsen av friluftsliv som en näringsverksamhet, i form av naturturism, ökar. Friluftsliv är ofta associerat med naturområden såsom skogar, sjöar, hav och fjällområden, som idag ofta är nationalparker (Bell, Tyrväinen, Sievänen, Pröbstl, Simpson 2007). Zuzana och Zuzana (2015) belyser att turism i fjällområden är beroende av de naturliga resurser som finns tillgängliga, det finns många områden som är skyddade och bevarade då naturen är väldigt unik. De belyser att naturen i fjällområden kan vara så skör att den lätt kan hamna i obalans på grund av turismen och därför ska alla aktiviteter som utförs i dessa områden respektera naturen. Kungsleden går genom flera olika typer av naturområden, allt ifrån höga fjälltoppar, björkskog, sjöar och flera fjällbyar. Leden passerar även fyra stycken nationalparker (Svenska Turistföreningen, u.å.). Det är därför av stort intresse att undersöka hur hållbar utveckling och ekoturism genomsyrar friluftsliv i sköra områden på Kungsleden och hur aktörer verkar för, samt vilken inställning de har gentemot följande utveckling.

1.3 Syfte/Frågeställning

Syftet med denna rapport är att undersöka hur olika aktörer ställer sig gentemot ekoturism och hållbar utveckling vid utövande av friluftsliv på Kungsleden.

- Vilken inställning har aktörerna till ekoturism och hållbar utveckling under friluftsutövning på Kungsleden?
- På vilket sätt verkar dessa aktörer för ekoturism och en hållbar utveckling på Kungsleden?

1.4 Avgränsningar

Fokus på denna uppsats ligger i hur aktörer tillämpar sitt arbete med ekoturism och hållbarhet på bevarandet av naturen. Skribenterna har valt att avgränsa sig till vandring inom området friluftsliv. Detta då friluftsliv innehar flera delar som alla påverkar miljön på olika sätt, samt att just vandring är det som människor anser vara en av de största aktiviteterna. Då Kungsleden är en internationellt känd vandringsled som är belägen i Sverige tyckte skribenterna att den var av stort intresse att undersöka.

1.5 Definitioner

1.5.1 Bärförmåga

Bärförmåga är ett begrepp som innefattar hur många personer som kan befinna sig på samma plats och i samma miljö utan att resurserna där förstörs (Nationalencyklopedin 2018).

1.5.2 Allemansrätten

Allemansrätten är en definition som menar att vi alla har tillgång till naturen (Svenska turistföreningen, u.å.). Allemansrätten klassas ofta som ett kulturarv och ibland även som en nationalsymbol (Warell, Jareborg & Hillert 2018).

1.5.3 Fjällräven Classic

Fjällräven Classic är ett vandringsevent som är 110 kilometer långt och går mellan Nikkaluokta och Abisko (fjällräven u.å.). Fjällräven Classic arrangeras av STF och det svenska företaget Fjällräven och har under tio års tid lockat ungefär 16 000 personer (Svenska Turistföreningen u.å.).

1.5.4 Naturens Bästa

Naturens Bästa är en märkning av ekoturismföretag och blev år 2002 den första nationella kvalitetsmärkningen av ekoturism i norra delen av världen (Ekoturismföreningen 2004).

1.5.5 Nationalparker

Nationalparker är naturområden som ägs av staten. Dessa områden anses vara unika och är därför skyddade för att bevara djur och natur (Sydow 2018).

1.5.6 Aktörer

I denna studie benämner skribenterna de respondenter som deltagit i studien som aktörer.

1.6 Uppsatsdisposition

Denna studie är utformad genom sex kapitel som ger en beskrivning av studiens innehåll. I studiens första kapitel förklaras bakgrunden till ämnet som studien behandlar. Här presenteras syfte, frågeställning, avgränsningar samt definitioner av betydelse för studien.

Under kapitel två redovisas studiens forskningsmetod samt hur skribenterna för studien har gått tillväga i användandet av metoden. Under kapitel tre behandlas studiens teoretiska utgångspunkter. Artiklar och böcker är det som främst kommer ligga till grund för uppsatsens teoretiska insamling.

Under det fjärde kapitlet presenteras den empiriska insamlade data. Här kommer skribenterna även att presentera varje respondent enskilt. I det femte kapitlet kommer skribenterna analysera den presenterade empirin med hjälp av sina valda teorier. I det sjätte och avslutande kapitlet kommer skribenterna att presentera sitt resultat samt besvara studiens frågeställning. Detta görs med hjälp av ovanstående kapitel.

2. Metod

Under detta avsnitt kommer studiens forskningsmetod att redovisas samt hur skribenterna har gått tillväga i användandet av den.

2.1 Kvantitativ metod

Att arbeta med kvantitativ metod innebär, i de flesta fallen, att forskaren använder sig av siffror i det som ska analyseras. Det kan handla om enkla procentberäkningar till mycket mer avancerade statistiska arbeten (Hjerm, Lindgren & Nilsson 2014, s.87–88). Bryman (2011, s.150) belyser kvantitativ metod som ett deduktivt förhållande mellan teori och praktik. I kvantitativ metod utgår forskaren från en teori och inhämtar därefter ett resultat. Skribenterna har valt att inte använda sig av en kvantitativ metod då syftet med studien är att skapa en djupare förståelse kring det berörda ämnet som studien erhåller.

2.2 Kvalitativ metod

De kvalitativa metoderna fokuserar på att undersöka ett fenomen på djupet och arbetar mot att komma nära det berörda ämnet. Forskare som använder sig av kvalitativa metoder strävar oftast efter att samla in mycket och djupgående information om det som undersöks (Bryman 2011, s. 341–345). Inom samhällsvetenskapen studerar forskare olika människor för att ta reda på hur strukturer är uppbyggda och vad det är som har ett inflytande på dem. För att kunna ta reda på varför dessa strukturer ser ut som de gör finns det tre olika sätt som forskare kan genomgå för att samla in relevant data. De tre tillvägagångssätten belyser Ahrne och Svensson (2015 s. 8) är intervjuer, observationer och insamling av sekundärdata. Den kvalitativa metoden har en induktiv syn på förbindelsen mellan teori och praktik. Denna ansats är tolkningsinriktad vilket innebär att tyngden ligger i att försöka skapa en djupare förståelse av den sociala verkligheten (Bryman 2011, s. 341–345). En kvalitativ metod används genom att analysera ord och texter (Hjerm et al. 2014, s. 30).

Detta görs i studien genom skribenternas bearbetning med samtliga intervjuer som genomförts. För att uppnå syftet med denna studie valde skribenterna en kvalitativ metod då syftet med studien är att skapa en djupare förståelse kring inställningen gentemot hållbar utveckling och ekoturism vid utövande av friluftsliv på Kungsleden. Denna metodansats gav skribenterna möjligheten att komma närmare och djupare in på ämnet, samt en chans för respondenterna att själva tolka sin verklighet.

2.3 Presentation av metodval

Enligt Bryman (2011 s. 97) är det viktigt att granska vad som tidigare framställts inom det område som ska undersökas för att få en insikt i vad som tidigare gjorts. Genom denna uppsats har ett brett urval av litteratur valts ut för att stödja det fenomen som undersökts. Skribenterna har valt att använda sig av sökord som behandlar de ämne de valt att undersöka för att få fram så mycket forskning som möjligt, nyckelord som påträffats i relevant forskning har även använts för att följa en röd tråd i sökningsprocessen. Sökorden har varit specifika och avgränsade för att få fram relevant information som stödjer syftet med studien.

2.4 Kvalitativa intervjuer

I kvalitativa intervjuer är intresset riktat mot den intervjuades ståndpunkter. Dessa intervjuer brukar ofta vara flexibla och följsamma efter den riktning som intervjupersonernas svar går i. Det är ofta önskvärt att låta intervjun röra sig i olika riktningar då detta ger kunskap om vad intervjupersonen upplever vara relevant och viktig kännedom. Undersökningens fokus kan också anpassas efter viktiga frågor som möjligtvis kan dyka upp under intervjuens gång.

Kvalitativa intervjuer görs i syfte för att forskare vill ha fylliga och detaljerade svar (Bryman, 2011, s. 413). Fördelen med kvalitativa intervjuer är att forskare kan utforma intervjun relativt fritt och ställa frågor i den turordning som passar för tillfället och anpassa strukturen efter situationen (Ahrne & Svensson 2015, s. 38) Kvalitativa intervjuer spelas många gånger in för att sedan skrivas ut i ord, detta kallas för att transkribera (Bryman 2012, s. 428)

Följande intervjuer har spelats in via en ljudupptagningsfunktion för att sedan transkriberas. Skribenterna har transkriberat alla sina intervjuer för att lättare kunna sammanställa sitt insamlade material och kunna hitta centrala begrepp som vardera respondent tagit upp.

2.5 Semistrukturerade intervjuer

Semistrukturerade intervjuer är en intervjumetod där frågorna erhåller stor öppenhet. Metoden innefattar en förberedd lista där de ämnen som ska beröras bör vara specificerade. Dessa ämnen bör finnas nedskrivna i en, så kallad, intervjuguide (Bryman 2011, s. 415). Till skillnad från strukturerade intervjuer så är frågorna i en semistrukturerad intervju mer generellt utformade och det finns utrymme till att ställa följdfrågor (Bryman 2011, s. 206).

Bryman (2011 s. 415) belyser att tyngdpunkten vid en semistrukturerad intervju ligger på att respondenter ska få ett utrymme till att uttrycka och belysa det dem själva tycker är viktigt kring ett fenomen och dess strukturer. Skribenterna i denna studie valde att använda sig av semistrukturerade intervjuer då de ansåg att det var mest lämpligt för att få fram ett bra djup i intervjuerna. Skribenterna ville även att intervjuerna skulle ge respondenterna en möjlighet till att uttrycka sig fritt kring det ämne som studien behandlar.

2.6 Telefonintervjuer

Telefonintervjuer är intervjuer som genomförs via telefonkontakt. Det är vanligare att telefonintervjuer görs vid marknadsundersökningar där det är en strukturerad intervju, än vad de är vid kvalitativa undersökningar. Det finns flera fördelar med att göra kvalitativa intervjuer per telefon (Bryman 2011, s. 432).

Telefonintervjuer är till fördel då respondenterna är svåra att få tag på, detta kan bero på att respondenterna bor långt bort. Det kan då bli tidskrävande och kosta mycket pengar för de som intervjuar. Telefonintervjuer är också till fördel när det gäller respondenternas svar då de kan bli påverkade av olika faktorer som rör de som intervjuar, som exempelvis, utseende, kön, ålder, samt intervjuarens fysiska deltagande. Telefonintervjuer anses också i vissa fall vara mer lämpliga när det gäller intervjuer kring känsliga ämnen (Bryman 2011, s. 208–209).

2.7 Respondentval

De respondenter som skribenterna önskade att nå var främst personer från de aktörer som var av intresse för studien. Skribenterna valde att göra ett målinriktat urval av respondenter till studien. Bryman (2011 s. 434) belyser att ett målinriktat urval av respondenter är ett metodiskt tillvägagångssätt som betyder att forskarna väljer ut personer som har stor potential att kunna besvara syftet med studien. Respondenterna ska vara av relevans till forskningsfrågan och alla de utvalda respondenterna ansågs ha stor potential till att besvara studiens syfte då alla respondenter bedömdes ha stor kunskap kring de valda ämnet som studien behandlar.

Namn	Aktör	Datum	Typ av intervju	Längd
Lennart Pittja	Sapmi Nature Camp	2018-04-04	Telefonintervju	28 minuter
Anders Kärrstedt	Fd. konsult inom " <i>Naturens Bästa</i> "	2018-04-20	Telefonintervju	43 minuter
Maria Lidberg	STF	2018-04-16	Fysisk intervju	37 minuter
Björn Sarstad	Båttrafik Kvikkjokk	2018-04-25	Telefonintervju	55 minuter
Anonym A	Friluftsutövare	2018-04-20	Telefonintervju	21 minuter
Anonym B	Friluftsutövare	2018-04-20	Telefonintervju	20 minuter
Anonym C	Friluftsutövare	2018-04-23	Fysisk intervju	35 minuter

2.8 Analysmetod

Skribenterna i denna studie har valt att använda sig av en kvalitativ analysmetod. Den kvalitativa analysmetoden innebär att den data som analyseras består av skrift och ord (Hjerm et al. 2014 s. 14). Den kvalitativa analysprocessen delas in i tre delar som beskriver hur den insamlade data ska bearbetas och struktureras upp för att slutligen få fram material som ligger till grund för den slutgiltiga analysen samt dess slutsatser. De tre stegen består av, kodning, tematisering och summering (Hjerm et al. 2014, s. 32–34).

Kodning betyder att den data som samlats in ska struktureras upp och brytas ner för att kunna finna begrepp som på ett eller annat sätt belyser samma sak. Detta kallas för att koda materialet och genom detta går det att göra den insamlade data mindre komplicerad. Det görs för att forskare ska kunna ta reda på vad materialet betyder, samt för att få bekräftat om de tidigare haft en uppfattning om vad de kommer att få för svar. I det andra steget är det av stor vikt att se över det kodade materialet, för att ta reda på om det finns något tematiskt samband mellan koderna. Det handlar om att strukturera upp materialet ytterligare och dela in koderna efter teman (Hjerm et al. 2014, s. 40–45).

Det sista steget i analysprocessen innebär en summering av den insamlade data, vilket innebär att materialet som samlats in ligger till grund för de slutsatser som dras (Hjerm et al. 2014, s. 34). Efter att skribenterna transkriberat de sju intervjuer som genomfördes gick de igenom allt material igen och sammanfattade det ytterligare för att hitta begrepp och mönster. Efter att skribenterna hittat mönster som hade en relation till varandra kunde de börja analysera materialet för att sedan dra de slutsatser som ligger till grund för studien. Genom den kvalitativa analysmetod som applicerats gick skribenterna genom sitt insamlade råmaterial flera gånger. Det genomfördes för att reducera information för att senare kunna hitta gemensamma nämnare och olika teman. Utifrån dessa stegen fann skribenterna intressanta centrala delar i vardera respondents svar. Dessa teman presenteras senare under analysen.

2.9 Sekundärdata

Bryman (2012, s. 97) belyser vikten i att genomsöka tidigare forskning för att inte göra om samma undersökning som någon tidigare har gjort. Bryman (2011, s. 116) belyser att det är relevant att gå igenom de artiklar som skribenterna anser är betydelsefulla för undersökningen och se vad dessa artiklar har för nyckelord. Det kan vara till stor hjälp att söka på nyckelord som påträffats i tidigare litteratur för att finna mer relevant forskning.

2.10 Etik

När forskare utför en studie behöver de alltid ha forskningsetik i åtanke då forskaren har ansvar för människorna som medverkar i studien. Respondenterna har rätt till sin egen integritet och sin egen värdighet (Trost 2010, s.123). Det finns fyra huvudkrav på forskning som ska tas till hänsyn vid insamlandet av empiriskt material. Dessa krav benämns som samtyckeskravet, nyttjandekravet, konfidentialitetskravet och informationskravet (Vetenskapsrådet 2017, s. 6–8).

Informationskravet handlar om att forskaren ska informera de berörda i forskningen om den aktuella studien, samt studiens syfte. Det är också viktigt att belysa deltagandet som frivilligt och att de har rätt att avbryta sin medverkan när de vill. Samtyckeskravet handlar om nästintill detsamma som informationskravet. Deltagarna ska ha lämnat ett medgivande om att vilja delta i studien. Är deltagarna under 15 år ska det finnas ett medgivande från en vårdnadshavare (Vetenskapsrådet 2017, s. 7–9).

Konfidentialitetskravet har en anknytning till frågan om sekretess och offentlighet. Det handlar om att personuppgifter om deltagarna ska bevaras på ett säkert sätt så utomstående ej kan ta del av dem. Nyttjandekravet innebär att personuppgifter och de insamlade materialet endast får användas i forskningen och den uttalande empiriska studien (Vetenskapsrådet 2017, s. 12–14). Personuppgifter avses innebära all information som direkt eller indirekt kan bindas till en person som fysiskt är i livet (Vetenskapsrådet 2017, s. 16).

Inför vardera intervju frågade skribenterna varje respondent om de ville läsa igenom frågorna för att få möjligheten att förbereda sig. Alla respondenter har även fått frågan om hur de vill bli benämnda i uppsatsen, som anonyma eller vid namn. Skribenterna har god insikt i konfidentialitetskravet och nyttjandekravet och kommer se till så att det insamlade materialet tas noga hand om och inte hamnar i andra händer än deras egna, samt att materialet enbart kommer att användas för att besvara studies syfte.

2.11 Kritik av metod

Skribenterna i denna undersökning har valt att göra majoriteten av intervjuerna via telefon. Detta på grund av det avstånd som fanns mellan dem och respondenterna. Det hade varit tidskrävande samt blivit kostsamt att genomföra fysiska intervjuer och detta ansåg skribenterna vara till nackdel för studien.

På grund av detta har majoriteten av intervjuerna gjorts via telefon och skribenterna är medvetna om att telefonintervjuer har brister. Bryman (2006 s. 433) belyser att telefonintervjuer gör det svårt att få en uppfattning om hur respondenter uttrycker sig kroppsligt och vad de har minspel. Det är två viktiga faktorer, då det kan vara till stor hjälp för att se hur respondenter reagerar under intervjun. Skribenterna känner inte att telefonintervjuerna har varit mindre avslappnade eller givit ett sämre resultat för studien. Alla respondenter har varit trygga i sina svar och förmedlat ett bra intryck.

Två av sju intervjuer har varit personliga. Den ena intervjun gjordes i ett mötesrum hos respondenten vilket skribenterna känner medförde en trygghet hos respondenten så svaren blev mer djupgående. Det är också viktigt att ha i åtanke när intervjuer hålls med personer som besitter roller på ett företag att respondenter själva, sannolikt, håller sig objektiva.

När forskare väljer att samla in sin empiriska data genom att använda sig av intervjuer som metod, bör svaren kritiskt granskas. Eriksson och Hultman (2014, s.104) tar upp tre effekter som kan uppstå. Den första kallas för "*intervjuareffekten*" och handlar om att det ofta uppstår någon form av samspel mellan intervjuaren och respondenten. I det skedet bör intervjuaren se till så att icke önskvärda utslag ges. Den andra effekten kallas för "*Halo-effekten*" och den handlar om att varken intervjuaren eller respondenten inte påverkas av något annat än det som studien ämnar undersöka. Det skulle exempelvis kunna vara att någon av endera parter besitter en högre position än den andra. Den sista benämns som "*centraltendensen*", och inkluderar att många undviker att använda sig av extremvärden under intervjuerna (Eriksson & Hultman 2014, s.104).

Skribenterna har under sina intervjuer, både telefonintervjuerna och de personliga intervjuerna, varit objektiva gentemot vilka som varit respondenter samt varit noga med att enbart hålla sig till studiens ämne. Skribenterna är väl medvetna om att en kvalitativ metod kan medföra brister i sitt insamlade material. Skribenterna menar att respondenterna kan tycka det är jobbigt att vara hundra procent ärliga då de kan känna att skribenterna inte är tillräckligt objektiva. Bryman (2006 s. 368) lyfter fram att den kvalitativa metoden oftast kritiseras för att forskarna fokuserar på det som de anser är viktigt. Att vara objektiva under varje intervju har varit en hög prioritet för skribenterna och hoppas att vardera respondent har känt sig bekväma.

3. Teori

Under detta avsnitt kommer studiens teoretiska utgångspunkter att behandlas. Främst kommer vetenskapliga artiklar och böcker ligga till grund för uppsatsens teori och empiri-insamling.

3.1 Ekoturism

Ekoturism är ett fenomen som i tidigare forskning definieras på olika sätt, av olika forskare. Ceballos-Lascurian sägs vara den författare som först använt ordet ekoturism, samt den som definierat uttrycket "ekoturism" (McCool & Moisey 2008, s. 41). Ceballos-Lascurian beskriver ekoturism som;

"Traveling to relatively undisturbed or uncontaminated natural areas with the specific objective of studying, admiring, and enjoying the scenery and its wild plants and animals, as well as any existing cultural manifestations (both past and present) found in these areas". (Ceballos-Lascurian 1991 se McCool & Moisey 2008, s. 41).

Ekoturism handlar om att förena bevarande, samhällen och att upprätthålla en hållbar resa (The international ecotourism society 2018). The international ecotourism society (TIES) (2018) definierar ekoturism som;

"Ansvarsfull resa till naturområden som bevarar miljön, upprätthåller lokalbefolkningens välbefinnande och involverar tolkning samt utbildning".

Resor inom ekoturismen går ofta till platser med höga naturvärden som inte tidigare har exploaterats av turismindustrin (Jensen 2018). Vildmarksområden och nationalparker utgör en stor betydande marknad för ekoturismen (Das & Chatterjee 2015). Ekoturismen syftar till att ge hållbar utveckling genom att bevara miljön och naturen samtidigt som den socioekonomiska utvecklingen också ska skyddas. Det ska även finnas en samproduktion och interaktion mellan aktörer, besökare och samhälle om de hållbara utvecklingsprocesserna. Det är en form av turism som inriktar sig på upplevelser av lokala ekosystem och den lokala kulturen (Hoppstadius & Dahlström 2015).

Donohoe och Needham (2006) beskriver ekoturism som en definition med stor variation. De har genom en studie kommit fram till sex stycken grundläggande nyckelbegrepp som är centrala inom definition över vad ekoturism är. För att någonting ska klassas som ekoturism ska aktiviteten vara naturbaserad, det ska finnas en inställning till att vilja bevara och upprätthålla en bevarad natur. Människor ska besitta en viss kunskap om naturen som används. Det ska finnas en inställning till hållbarhet och en fördelning av förmåner. Det ska även finnas en medvetenhet med inriktning på etik och ansvar.

United Nations World Tourism Organization (UNWTO) delar in ekoturism i fem olika element som ska hjälpa till att få en definition av ekoturism. Det är en naturbaserad turism där huvudmotivet är upplevelse och njutning av natur och kultur i naturområden. Det ska finnas både lärande och pedagogiska komponenter. Ekoturism är ofta, men inte alla gånger, en liten verksamhet med ett mindre antal turister. Ekoturism ska sträva efter att göra en så liten, som möjligt, negativ inverkan på både sociokulturella och naturliga miljöer. Ekoturism ska även bidra till skydd och bevarande av naturområden genom att generera ekonomiska fördelar, skapa jobb och sprida kunskap om naturliga och kulturella resurser (Hoppstadius & Dahlström 2015)

Naturens Bästa har sex stycken grundprinciper som bör följas. Den första handlar om att respektera resmållets begränsningar. Vilket betyder att det ska vara minsta möjliga slitage på natur och kultur, då ekoturism handlar om att bevara naturen och inte förstöra. Varje ytas ekologiska och kulturella bärkraft ska respekteras. Detta medför att det krävs bra och nära samarbeten mellan de lokala invånarna och aktörerna. Den andra grundprincipen involverar att företaget bör gynna den lokala ekonomin då ekoturism handlar om att förankra den lokala turismen. I den tredje grundprincipen förklarar Naturens Bästa att ekoturismarrangörer ska vara ledande inom miljöanpassning. Det betyder att dessa arrangörer ska belasta miljön minimalt (Ekoturismföreningen 2004).

Ekoturism besitter ansvar för den biologiska mångfalden och unika kulturvärden. I den fjärde grundprincipen står det att arrangörer ska bidra till natur- och kulturskydd. Det betyder att ekoturismarrangörer bör samarbeta med levande natur- och kulturskyddsopinioner. Den femte grundprincipen handlar om att arrangörerna ska satsa på upptäckarglädje, kunskap och respekt. Detta bör göras då ekoturism definieras som en resa med respektfull och nyfiken attityd. Arrangörerna är kunniga guider och förmedlar ett gott värdskap. Den sjätte och sista grundprincipen trycker på att ekoturism är en kvalitetsturism och det ska finnas både det och en trygghet på resan. Säkerheten ska tas på allvar och självklarheten för alla arrangörer ska vara nöjda kunder (Ekoturismföreningen 2004).

3.2 Hållbar utveckling

Det finns många olika definitioner och användningsområden för hållbar utveckling, men det som finns gemensamt är att det anses vara en nödvändighet för att säkerställa en välbärgad framtid på vår planet. Konsekvenserna och åtgärder som vidtagits för att motverka en ökad miljöförstöring har idag blivit viktiga frågor för högre uppsatta över hela världen (Hoppstadius & Dahlström 2015). Hållbar turismutveckling är en kombination av hållbar utveckling och turism. Hållbar turismutveckling och hållbar utveckling är inte samma sak då hållbar turismutveckling endast ser till de ekonomiska, ekologiska (miljömässiga) och sociala aspekterna av hållbar utveckling. De tre nämnda aspekter fungerar inte som enskilda beståndsdelar utan de måste integreras för att en hållbar turismutveckling ska vara möjlig (Hall 2008, s. 27–28).

För att en destination ska vara hållbara krävs det att resmållets ekonomiska, ekologiska och sociala bärformåga inte överskrids. Det är också av stor vikt att de ekonomiska, ekologiska och sociala kostnaderna minimeras så att en destination genererar fördelar av dessa aspekter (Weaver & Lawton 2014, s. 322). Hållbar turismutveckling betyder att de ekonomiska, ekologiska och sociala aspekterna ska utvecklas under en lång tid och det är inte något som kan uppnås under en kortare period. Det är av stor vikt att utveckla de tre aspekterna under en längre tid för att säkerställa att både turister och lokalbefolkningens grundläggande behov tillfredsställs (Angelkova et al. 2012).

3.2.1 Ekonomiska aspekter

Den ekonomiska delen i hållbar turismutveckling innefattar aspekter som rör olika delar av ekonomin. Från det ekonomiska perspektivet ses turism som industri där den bidrar till faktorer såsom ökad ekonomisk tillväxt, sysselsättning och regional utveckling (Hall, 2008, s. 55). Den ekonomiska faktorn bidrar till flera positiva aspekter inom turismutvecklingen, exempelvis kan en destination öka sysselsättningen och få ökade intäkter då turister spenderar pengar. Turismen bidrar till att värdet på fastigheter stiger och detta medför att större investeringar i infrastruktur och service ökar (Hall 2008, s. 29).

Ekonomin kan också leda till att en destination påverkas negativt. Lokalbefolkningen kan få ökade levnadskostnader och det kan leda till att destinationen får ökad arbetslöshet under vissa säsonger och det kan dessutom resultera i att lokala aktörer blir ersatta av externa aktörer (Hall 2008, s. 29). Den ekonomiska aspekten präglas av marknadsföring och kommunikation då det är av stor vikt att de besökare som kommer ska bidra till den högsta möjliga ekonomiska intäkt för destinationen (Hall 2008, s. 56).

3.2.2 Ekologiska aspekter

Den ekologiska delen i hållbar turismutveckling syftar till att bevara miljön och dess förhållanden. Grunden till den ekologiska aspekten är att det finns hälsosamma "naturliga tillstånd" som ska strävas efter att bibehållas (Emmelin et al. 2010, s.275). Swarbrooke (1999, s. 49–50) lyfter fram att det finns fler aspekter till ekologin än bara den naturliga miljön. Han delar upp den ekologiska aspekten i fem stycken delar som behandlar flera komponenter inom miljön. De fem komponenterna består av de naturliga resurserna, den naturliga miljön, jordbruk, djur- och växtliv samt by- och stadsmiljön. De naturliga resurserna innefattar tillgångar såsom vatten, luft och klimat. Den naturliga miljön består av exempelvis fjällområden, hav, sjöar, stränder och skogsområden. Jordbruket utgörs av fler olika typer av jordbrukssystem, vilket kan vara allt ifrån risodlingar i Sydostasien, vinodlingar i södra Europa till skogsbruk i Skandinavien. Djur- och växtlivet berör alla delar av växter och djur som kan bli påverkade av turismen. By- och stadsmiljön innefattar alla typer av städer och byar (Swarbrooke 1999, s. 50–53).

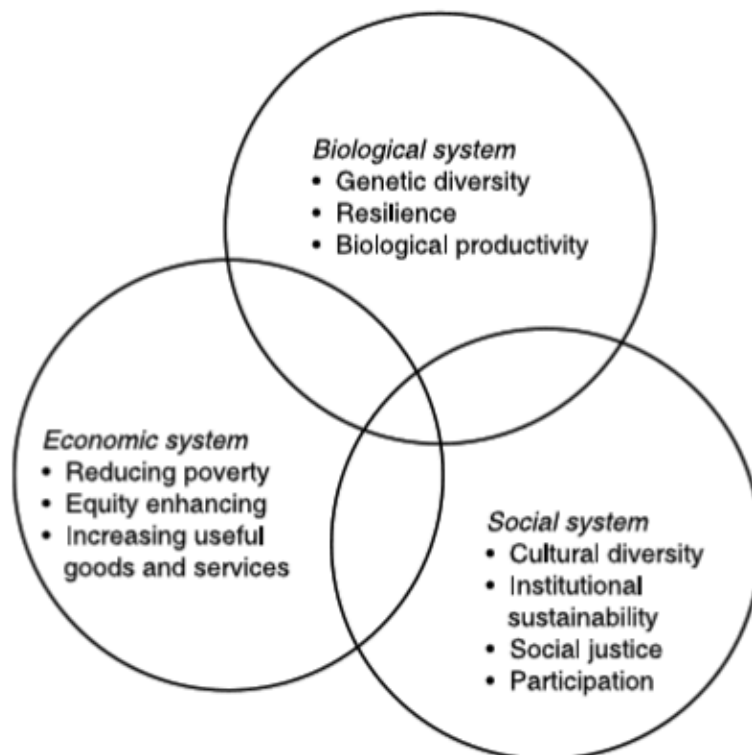
Det finns både negativa och positiva påföljder av de ekologiska faktorerna. Miljömässig påverkan kan ha effekter på att den biologiska mångfalden upprätthålls, att arkitektur bevaras och att förändringar i den naturliga processen stärker miljövärderingar (Hall 2008, s. 29). Det kan även medföra en ökad miljömedvetenhet hos turister, vilket kan leda till att de blir mer benägna att vilja bevara miljön de upplevt på sin resa (Swarbrooke 1999, s. 53). Den miljömässiga påverkan kan även ha effekter på att den biologiska mångfalden fallerar, att arkitektur inte bevaras och att det blir förändringar i naturliga processer (Hall 2008, s. 29). Klimatförändring är ett av de största långsiktiga hoten som idag inte bara påverkar turistindustrin, utan hela världen. Klimatförändringar kan potentiellt leda till att turistdestinationer, som idag lever på sin naturliga miljö, kan komma att förstöras samt gå förlorade (Bell et al. 2007).

3.2.3 Sociala aspekter

Den sociala aspekten av hållbar turismutveckling behandlar områden som berör effekter av turismen på lokalsamhällen och lokalbefolkningen (Weaver & Lawton 2014, s. 324). De positiva effekterna av turismen kan påverka lokalbefolkningen att bli mer delaktiga i turismen och destinationens aktiviteter och event. Det kan även påverka att det lokalsamhällets värderingar och traditioner stärks. De negativa effekterna kan påverka lokalsamhällets

struktur och samtidigt försvaga samhällets värderingar och traditioner. Turismen kan även medföra att lokalsamhällets utrymme förminsas (Hall 2008, s. 30).

De lokala aspekterna rör inte bara lokalsamhällen utan även turisternas tillfredsställelse med destinationen (Weaver & Lawton 2014, s. 324). För att uppnå turisternas tillfredsställelse är det av stor vikt att se över de tillfällen som skapar detta. Det finns flera tillfällen under turisternas vistelse som avgör om de kommer att bli nöjda. Det kan vara allt ifrån hur turisterna blir bemötta av personalen där de valt att bo, kvaliteten på maten de blir serverade till att det finns basala ting såsom vanligt dricksvatten (Angelkova et al. 2012).

Figur 1. Hållbar utveckling (Elliot 2006 s. 13).

3.3 Recreation Opportunity Spectrum (ROS) och Limits of Acceptable Change (LAC)

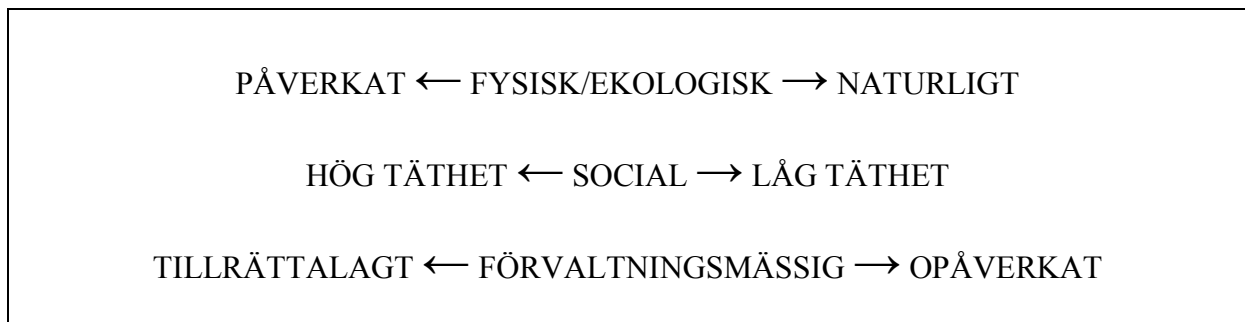
Dessa två modeller bygger på tanken om ett samband mellan förvaltning och planering av friluftsliv. Modellernas mål är att medvetet och systematiskt tillgodose intressen från turisterna och besökare men samtidigt kombinera olika former av markanvändning och bevarande (Emmelin et al. 2010, s.285).

3.3.1 Recreation Opportunity Spectrum

Grunden till ROS var att utveckla en omfattande och rationell planeringsmodell för förvaltning och regional planering som skulle medföra ett brett spektrum av rekreativsmöjligheter för användare. ROS är ett välkänt och viktigt ramverk vid utvecklingen av rekreativplanering (McCool & Moisey 2008, s. 43). Det finns tre dimensioner som används för att beskriva landskapets olika grad av påverkan och enkelhet. Den första dimensionen är fysisk/ekologisk, som handlar om landskapets naturliga egenskaper såsom geologi, växtlighet och djurliv etc.

Den andra dimensionen handlar om det sociala, med det menas, av vem och hur landskapet används. Den tredje dimensionen handlar om det förvaltningsmässiga, om det åtgärder och ingrepp som förvaltningen tar vid (Emmelin et al. 2010, s. 287).

ROS grundar sig i en klassindelning av områden efter en skala mellan starkt påverkad gentemot helt orört och tanken med att dela upp landskapet efter tre dimensioner, är för att kunna avgöra vilka rekreativsmöjligheter som är möjliga för vardera klass. Det som kännetecknar de helt orörda områden är, att användarna kan vara helt avskilda från att interagera med andra människor och de har möjligheten till att vara nära naturen. Det som kännetecknar de starkt påverkade områdena är att miljön är urban och interaktionen mellan användarna är stor (Emmelin, Fredman & Sandell 2005).

Figur 2. Recreation Opportunity Spectrum (Emmelin et al. 2010)

Användarnas syfte är att få ta del av en tillfredsställande naturupplevelse och därför är det viktigt att föreståndare skapar möjligheter för att kunna möta användarnas mål. För att föreståndare ska kunna uppnå användarnas syfte är det av stor vikt att ta reda på vad det är som är viktigt för varje användare. ROS förser föreståndare med ett ramverk för att kunna skapa en mångfald av rekreativsmöjligheter som tilltalar olika typer av användare. Det centrala med ramverket är att lyckas skapa tillfredsställelse hos användarna utan att påverka naturen. Det är därför viktigt att föreståndare är medvetna om hur de använder sig av ROS så att bärförmågan på platsen inte överskrids. Föreståndare måste ta reda på vilka rekreativsmöjligheter som är acceptabla för den specifika platsen då det är viktigt att områdets miljö påverkas så lite som möjligt (Clark & Stankey, 1979).

3.3.2 Limits of Acceptable Change

LAC är en modell som används för att kontrollera miljöpåverkan och förändringen i stora naturområden inom utvalda gränser för vad som anses acceptabelt. LAC utgår från forskning och förvaltning mot rekreativ bärförmåga. För att kunna bearbeta ROS-modellens olika klasser måste det tas fram olika indikatorer i LAC-modellen som möter och bestämmer klasserna inom ROS-modellen (Emmelin et al. 2010, s.296). De olika indikatorerna i LAC-modellen belyser att det finns flera olika karaktärsdrag på en destination som är acceptabla för förändring men att det finns en gräns för hur mycket områdets egenskaper får förändras.

Emmelin et al. (2010) beskriver att det finns fyra huvudkategorier inom LAC-modellen där olika indikatorer bestäms. Den första kategorin handlar om att det finns en rad kvantifierbara indikatorer som ska fastställa godtagbara och uppnåbara tillstånd. Den andra delen beskriver att, det som anses vara godtagbart gentemot relationen mellan befintliga förhållanden ska underrättas genom en analys.

Den tredje menar, för att återuppbygga samt bevara de eftertraktade förhållanden som finns måste nödvändiga ingripanden identifieras innan åtgärder vidtas. Den fjärde och sista belyser att det ska också finnas kontroll och granskning så det går att värdera om åtgärderna är godtagbar och verksamma (Emmelin et al. 2010). Stankey, Cole, Lucas, Petersen och Frissell (1985) har tagit fram en planeringsmodell med indikatorer som består av interrelaterade steg för att uppnå förväntat resultat. De belyser att det är en konceptuell process och inte en policy och att det krävs att föreståndare implementerar modellen samt korrigerar den efter behov för att uppnå önskade resultat.

Modellens innehar nio olika steg, det första steget handlar om att identifiera områdets disharmoni och problem. Ahn, Lee och Shafer (2000) nämner att i det första steget ska föreståndare identifiera och definiera de problem som uppstår i samband med områdets resurser. Det kan uppstå situationer där en del av lokalbefolkningen anser att destinationen skulle gynnas av turismutveckling samtidigt som andra inte anser att det är nödvändigt. Detta steg är nödvändigt då det ger aktörer en möjlighet att uttrycka hur den framtida planering av destinationen kan komma att påverka dem själva.

I det andra steget ska möjligheter definieras och beskrivas, vilket innebär att klasser och zoner identifieras (Ahn et al. 2000). Klasserna representerar olika subenheter av området som har olika förutsättningar vilket medför en ökad komplexitet till platsen (Stankey et al. 1985). Detta innebär att varje zon har olika sociala och miljömässiga riktlinjer. Beroende på de resurser som finns på platsen hanteras områden på olika sätt. Detta för att kunna uppnå och anpassa sig efter användarens önskemål utifrån de miljöegenskaper som finns (Ahn et al. 2000). De olika förutsättningarna mäts genom olika indikatorer som fastställs i det tredje steget (Stankey et al. 1985).

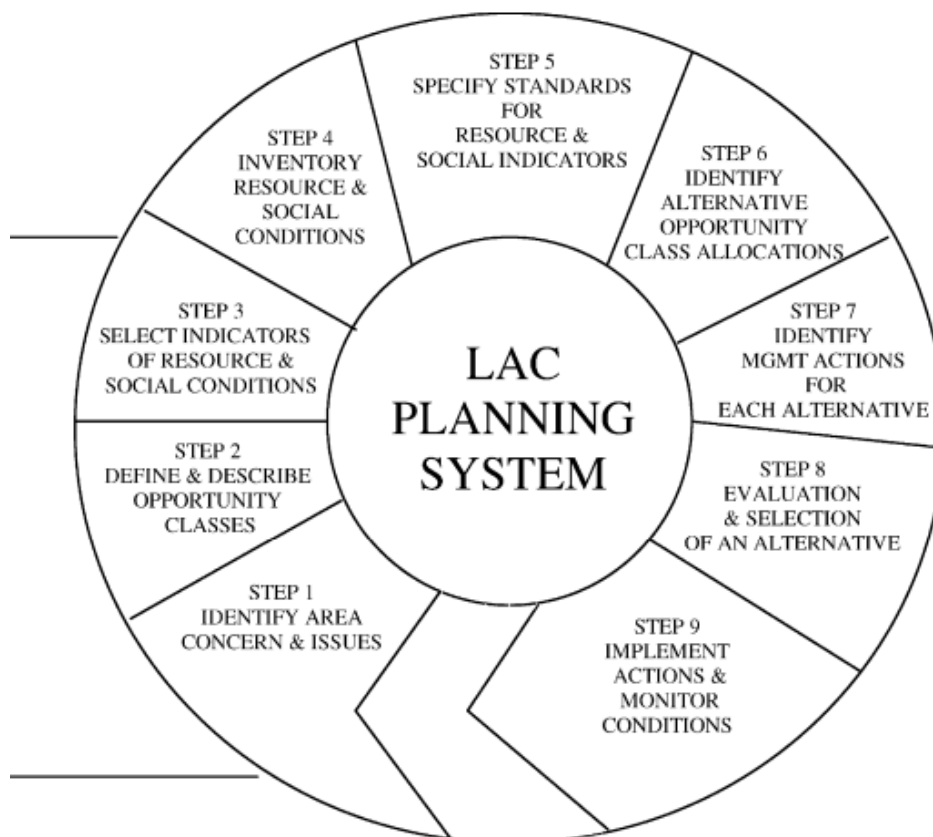
Som ovan nämnt handlar det tredje steget om att fastställa indikationer kring resurser och sociala förhållanden. I de två första stegen ges föreståndare en beskrivande bild av olika förhållanden som råder på området (Stankey et al. 1985). Under steg tre är det nu viktigt att fokusera på att identifiera viktiga tillstånd för att kunna definiera olika indikatorer för varje tillstånd. Efter att indikatorerna fastställts så ska de användas till att mäta om tillstånden i zonerna förändras (Ahn et al. 2000).

Steg fyra styrs i stor omfattning av steg tre och de indikatorer som tidigare fastställts. I denna fas, steg fyra, handlar det om investeringsresurser och sociala förhållanden. Här genomförs en fältmätning av de tillstånd som finns. Det är viktigt att föreståndare är medvetna om de olika tillstånd som råder för att kunna sätta en rimlig standard för vad som är acceptabelt. Detta görs för att ge kunskap till föreståndare så dem får en god insikt i när de ska vidta åtgärder på området (Stankey et al. 1985).

I det femte steget handlar det om att fastställa en standard för resurser och sociala indikatorer till varje klass. Här ska kvantitativa och specifika mätbara åtgärder tilldelas de olika indikatorerna. Genom att använda den data som samlats in under steg fyra är det möjligt att specificera en standard som beskriver de tillstånd som är acceptabla för varje klass (Stankey et al. 1985). I steg sex ska alternativa möjligheter för klassindelningen identifieras. Det görs genom att bestämma vilka resurser och sociala förhållanden som ska upprätthållas eller uppnås på de olika områdena. Det sjätte steget involverar även en analys av den data som insamlats under den fältmätning som genomförts i steg fyra (Stankey et al. 1985).

I det sjunde steget ska förvaltningsåtgärder för varje alternativ identifieras. Efter att olika alternativ fastställts för de olika klasserna måste föreståndare identifiera om det finns skillnader mellan de tillstånd som finns. Detta kommer att identifiera de olika problem som kan komma att existera på olika platser. Vilket gör att föreståndare kommer behöva agera utifrån rådande situationer. Föreståndare måste sedan överväga vilka åtgärder som ska inrättas för att uppnå de förhållanden som är specificerade för varje alternativ och utvärdera kostnaderna, samt utvärdera hur lämpliga åtgärderna är. Steg åtta handlar om att utvärdera och finna ett urval av ett alternativ. Valet av ett prioriterat alternativ kommer att avspegla utvärderingen från både föreståndaren och bekymmersamma medborgare. Det är svårt att bestämma hur ett sådant alternativ skapas och det finns olika frågor som föreståndaren behöver ställa sig innan det slutgiltiga valet. En analys av kostnader ska även ha blivit upprättat innan valet görs och dessa kostnaderna ska behandla finansiella, sociala och andra resurskostnader (Stankey et al. 1985).

Steg nio handlar om att när alternativet är bestämt och åtgärderna är implementerade behöver resultatet och förhållandena övervakas. Det är en regelbunden process där föreståndare behöver övervaka att dessa förhållanden och beskriva skillnaderna mellan dessa förhållanden och den standard som är bestämd. Genom att övervaka processen och dess effektivitet och utvärdera den medför det hjälp till framtida handlingsplaner (Stankey et al. 1985).

Figur 3. Limits of Acceptable Change (Stankey et al. 1985)

4. Empiri

Under detta avsnitt kommer det insamlade materialet att presenteras. Här kommer skribenterna att presentera varje urvalsgrupp enskilt.

4.1 Presentation av informanterna

4.1.1 Maria Lidberg

Maria Lidberg arbetar som hållbarhetsansvarig på STF sedan tre år tillbaka. Lidberg har tidigare varit aktiv och haft ett engagemang inom STF, då var hon ledare för en ideell lägerverksamhet som anordnas av STF. Lidberg utbildade sig till miljövetare på Södertörns Högskola i Stockholm där hon studerade miljö och utveckling. Lidberg nämner att hon alltid har haft ett intresse för miljö- och hållbarhetsfrågor. Tidigare har Lidberg arbetat inom olika forskningsprojekt med frågor som rör miljö och har även arbetat som konsult i fem år där hennes fokus var på miljö- och hållbarhetsfrågor.

4.1.2 Lennart Pittja

Lennart Pittja driver sen år 2016 sitt företag Sapmi Nature Camp. Sapmi Nature Camp är ett litet hotell som består av inredda tältkåtor belagt i närheten av Gällivare. Det är en turistattraktion dit framförallt utländska gäster kommer och bor ett antal nätter. De upplever naturen samtidigt som de får lära sig mer om den och den samiska kulturen.

Sapmi Nature Camp är en produktupplevelse som är speciell. Företaget är en personlig och småskalig camping, vilket betyder att Pittja inte kan ha så många gäster samtidigt. Det är inte något som Pittja inte heller vill. Gästerna som kommer, åker dit för att de söker en genuin upplevelse av att få vara en del av naturen tillsammans med människor som kan berätta och visa mer än bara den vackra naturen. Besökarna vill lära sig mer om platsen och träffa lokalbefolkningen. Pittja nämner att han har byggt upp det så, han vill att fokuseringen ska ligga mer på kvalitet. Besökarna bor i tältkåtor, dessa inredda med dubbelsängar och de behåller värmen även om det skulle vara 30 minusgrader utanför. Maten som Sapmi Nature Camp serverar håller också en hög kvalitet. Pittja kan berätta exakt vart maten kommer ifrån, då älgen är jagad i området och fisken är fiskad av dem själva.

4.1.3 Anders Kärrstedt

Anders Kärrstedt har sedan barnsben varit friluftsintresserad människa. Under åren 2002 – 2013 arbetade Kärrstedt som konsult för märkningen Naturens Bästa. Idag jobbar Kärrstedt som gymnasielärare och undervisar i turismrelaterade ämnen såsom hållbar turism. Naturens Bästa tillkom i början på 2000-talet och är en ekoturismmärkning som myntats i ett ambitiöst kriteriedokument som bara är avsett att märka naturturismföretag. Kriteriedokumentet grundar sig i de allmänna kriterierna för hållbar turism, att det ska vara ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbart. Det är ett stort avsnitt i kriteriet som handlar om att ta hänsyn till naturens begränsningar, vilket är att ett område inte ska överbelastas.

4.1.4 Björn Sarstad

Björn Sarstad är uppväxt i byn Kvikkjokk som är en fjällby belägen på Kungsleden och bor idag fortfarande kvar. Befolkningen i byn avtar stadigt och idag bor det endast 11 personer kvar. Sarstad har valt att stanna kvar just för att han är väldigt naturintresserad och vill värna om naturen, vilket han har kämpat för i hela sitt liv. Sarstad arbetar med fjällvandringsturism och transporttrafiken över älven från Kvikkjokk till antingen Prinskullen, Nammási eller Kvarntjärnarna.

4.1.5 Anonym A

Anonym A är en man som arbetar inom försvarsmakten. Anonym A har ägnat sig åt friluftsliv hela sitt liv och gick hela Kungsleden år 2017, på 18 dagar varav en vilodag i Kvikkjokk. Att vandra hela Kungsleden började som en utmaning efter att ha blivit inspirerad av en person som "sådde ett litet frö" i hans huvud. Han menar att det är enkelheten i att vandra där uppe som lockar, samt den friska luften. Anonym A tycker även att det är naturen och mötena med alla människor från hela världen som spelar in i hans val av att vandra Kungsleden.

4.1.6 Anonym B

Anonym B är en man, han arbetar som tekniker inom bilbranschen och har arbetat med detta i stort sett hela sitt yrkesliv. Anonym B har ägnat sig åt friluftsliv sedan han var liten. Han nämner dock att han inte varit med i någon form av "skogsmulle" eller scoutkår. Anonym B menar att han har valt att vandra kring Kungsleden just för att det är vad det är, samt att man inte behöver träffa en människa på flera dagar.

4.1.7 Anonym C

Anonym C är en kvinna som har vandrat i drygt 20 år. Hennes familj har haft stuga i Vemdalen som ligger i Härjedalens kommun. Där började hennes friluftsliv och vandringar, det bestod mestadels av dagsturer. Anonym C startade med Jämtlandstriangeln, då det enligt henne själv är bredare vägar och det är en enklare led. Anonym C drog sig mer och mer norrut och intresset för långvandringar växte och under år 2017 gick hon hela Kungsleden.

4.2 Sammanfattning av intervjuerna

4.2.1 Maria Lidberg

STF startades år 1885 av akademiker i Uppsala och syftet var för att de ville tillgängliggöra och upptäcka Sverige. Fokus låg på fjällen, då de trakterna var de mest exotiska under den tiden. Lidberg nämner att det idag är länsstyrelsen som är ansvarig för alla leder i Sverige. STF samverkar idag med många aktörer, men är samtidigt en av få aktörer som verkar ute i "väglöst land".

Lidberg nämner att STF brukar prata om att det finns olika nivåer av att bevara kontra att förstöra naturen. Hon nämner att naturskyddsföreningen kanske jobbar mer med att bevara natur medans STF som verksamhet använder naturen. Lidberg nämner att det är en balansgång mellan att tillgängliggöra natur och kultur samtidigt som det måste göras på ett sätt så att inget förstörs. Lidberg tror även att människor blir mer och mer intresserade av att bevara och se till att naturen finns kvar om de har en kunskap om det.

Lidbergs egen definition av ekoturism är den samma som naturens bästa, att det ska finnas en lokal förankring, ett lärandeperspektiv och att det ska värna och bidra till ett bevarande av natur och kultur. Hon lyfter även fram att STF har detta inskrivet i flera dokument sen en längre tid tillbaka, att organisationen ska verka för ekoturism samt att de strävar efter att uppfylla kriterier för ekoturism. Lidberg nämner att STF arbetar med andra aktörer för att ha en uppsikt över bärformågan på Kungsleden, så att den inte överskrids. Dock skulle de behöva definiera en tydlig gräns för hur stor bärformåga Kungsleden har.

STF vill också bidra till en hållbar turismutveckling i samhället och Lidberg belyser att det är en självklarhet för en organisation som STF att arbeta hållbart. Hon tycker att det borde vara en självklarhet för alla organisationer men att det blir extra tydligt för STF. Det handlar om att upptäcka saker och inte låta det försvinna så att andra kan uppleva samma saker framöver. Den hållbara utvecklingen genomsyrar hela STF som organisation, dock marknadsför det sig inte direkt som ett hållbart företag. Lidberg nämner att STF fokuserar på att inspirera svenskar till att upptäcka Sverige. Hon lyfter även fram att STF uppmuntrar till att göra saker som är mer hållbara men hon är väldigt tydlig med att hon inte vill säga att något är hållbart eller inte, utan mer eller mindre hållbart.

4.2.2 Lennart Pittja

Sapmi Nature Camp startade Pittja i huvudsyfte om att kunna sprida kunskap om den samiska kulturen, då han menar på att det är få människor som besitter kunskap om den kulturen. Då renen är det centrala i den samiska kulturen så är detta även ett sätt för Pittja att kunna tala för renen. Renskötseln är grunden för den samiska kulturen och har sina speciella krav, de behöver tillgång till orörd natur för sina betesområden och Pittja menar, för att kunna skydda naturen så behövs kunskap om renen spridas. Hur Sapmi Nature Camp gynnar både samhället och naturen menar Pittja att hans egen åsikt är att turismen i sig är en jätteviktig faktor för att skapa ett ekonomiskt värde på oförstörd natur. Pittja förklarar att skogen har ett värde för skogsbolagen när träden är nedhuggna, men turismnäringen är en näring som kan skapa lokal utveckling och ett ekonomiskt värde genom att låta träden stå kvar. Det är viktigt att förstå att det inte bara är turistföretagare som tjänar på att en skog får vara en skog istället för en trädplantage, utan det gör även alla djur och hela ekosystemet.

Pittjas uppväxt har präglats av ekoturism, då allt i hans kultur handlar om att vara ett med naturen, att ta hand om renen och se till så att renen har det bra. Detta gör att många andra arter har det bra, inklusive människan. Pittjas familj och förfäder har levt på den marken som de idag lever på. Pittja menar att det inte finns något spår av det om han själv inte visar det för sina besökare. Pittja förklarar att det är hans sätt att tänka på, att inte förstöra är naturligt, allt annat är onaturligt. Han påpekar att vi som lever idag lånar marken av kommande generationer. Det är dagens människor och samhälle som har ansvaret att låna naturen på ett sådant sätt så att kommande generationer också kan leva på den. Pittja tycker att det finns flera olika faktorer som är viktiga att arbeta med inom hållbar utveckling, det går inte att rangordna menar han, utan det är en del av samma enhet. För Pittja är det också en naturlighet. Inom det samiska skiljer de ej på natur eller människa utan människan är en del av naturen och vise versa. Pittja har som utgångspunkt att hela tiden hålla en god relation och kommunikation med den sameby som äger renbetesmarkerna som Pittja tar med sina besökare på. Pittja belyser också att han lägger en stor vikt i detta då han tycker att det är en viktig del i en hållbar utveckling. Att göra en förankring gentemot lokalbefolkningen är avgörande för att bedriva en hållbar utveckling. Han menar att det är viktigt att lokalbefolkningen känner sig trygga i att verksamheten Sapmi Nature Camp bedriver inte hotar renen.

Hållbarhet har många olika dimensioner och Pittja menar att det är svårt att fördjupa sig i hållbarhetsfrågornas omfång. Att kunna uppfylla besökares förväntningar när de kommer till Sapmi Nature Camp är viktigt för Pittja då han tror att besökare som kommer till hans företag är intresserade av hållbarhet och vill lära sig mer om klimatförändringar och hur det påverkar världen. Pittja menar att han förhoppningsvis kan ge mer teoretisk och vetenskaplig förklaring till varför, eftersom han pratar utifrån erfarenheter och hur det påverkar deras liv där och då. Pittja tror och hoppas att många människor åker ifrån Sapmi Nature Camp med en mycket mer djupare förståelse. Pittja brinner för att bevisa att det går att bygga en hållbar näring genom att varsamt använda naturen istället för att förstöra den. Han vill att fler bör förstå att det är mer ekonomiskt att låta träden stå kvar än att hugga ner dem. Genom att ändra perspektivet om hur du räknar hem vinsten, kan kanske fler förstå. Pittja menar att det kanske inte är inom fem år som företag ska räkna hem vinsten på utan snarare inom 25 år.

Istället för att hugga ner skogen och göra pappersmassor som de sen säljer, kan Pittja ta ut besökare om och om och om igen, på samma mark. Pittja drivs att arbeta med hållbar utveckling då det är i naturen han vill tillbringa sin tid och leva sitt liv. Han menar att personer ska gräva där de står och försöka göra någonting av de förutsättningar folk har. Det är i naturen Pittja trivs som bäst och han vill arbeta med detta så både han och hans kommande generationer kan fortsätta få vara ute i naturen.

4.2.3 Anders Kärrstedt

Naturens Bästa har flera kriterier som handlar om naturskydd, du bör vara medveten om hur ditt resmål ser ut, vara bekant med den miljötyp som du arbetar med och vilka begränsningar som finns. Det kulturella skyddet är också väldigt viktigt, att respekten gentemot lokalbefolkningen och dess kultur finns.

“Men det handlar ju många gånger om att föra förnuftsmässiga engagemang. En jägare är inte dum i huvudet bara för att de går och bär runt på ett vapen, det handlar mer om att man försöker nå en samsyn. Det är lika tokigt att vara fanatisk vargälskare som att vara fanatisk varghatare. Sanningen ligger ju någonstans där mitt emellan.”

Kärrstedt tycker att det är viktigt att känna en stolthet i att folk gör någonting bra och rätt när de arbetar med ekoturism. Han hoppas och tror att de som arbetar med naturturism har något naturintresse och insikt i att de inte begår våld på naturen för att tjäna pengar. Det är även viktigt att kunskap ska spridas vidare till sina besökare. Det är även av stor betydelse att förklara för sina besökare att de varit med och bidragit till att bevara naturen där det evenemang de deltagit och betalt för ägt rum. Kärrstedt tror tyvärr att det är få människor som inte bryr sig om ekoturism, utan det är istället prislappen som är viktigare än miljöhänsynen i valet av resmål. Han menar på att det inte är svårt att kunna verka ekoturistiskt, miljömässigt och ansvarsfullt, utan det krävs bara lite tankeverksamhet. När Kärrstedt undervisar sina elever så ritar han upp en triangel och skriver miljö högst upp, ekonomi i ett hörn och socialt i det tredje hörnet. Han menar på att det inte är svårare än så.

“Vad är ekonomi? Jo vi måste kunna överleva och betala skatt. Socialt? Jo vi ska inte begå något våld på lokalsamhället och den kultur som finns där. Miljön? Ja vi tar miljöhänsynen, skyddar och bevarar den natur vi har. Sen är det klart.”

När skribenterna frågade vad Kärrstedt själv ansåg var det viktigaste skälet för honom att arbeta med hållbar utveckling belyser han vikten av att hans barnbarnsbarn också ska få något att uppleva. Kärrstedt menar att det som han idag tycker är vackert, njutbart och värt att se, är något som de också ska kunna få uppleva. Han påpekar att det inte handlar om att bromsa utvecklingen för att kunna bevara det vi har idag, men att det bör finnas en skyldighet i att återställa det som mänskligheten har ställt till med. Kärrstedt menar att det är samhället i stort som ska hjälpa till att bevara och bibehålla. Majoriteten av samhället och människor måste tycka att det är rätt sak att göra, samt att det bör finnas en övergripande syn på det hela.

4.2.4 Björn Sarstad

Björn Sarstads företag "Båttrafik i Kvikkjokk" är ett familjeföretag som gått i arv. Sarstad nämner att han har kört båtarna officiellt från år 1985. Han har kört kontinuerligt hela somrarna under en längre säsong, runt början av maj till slutet av oktober. Sarstad nämner att hans släkt, farfar, far och han själv alltid arbetat med turism. Sarstad menar att deras företag fanns långt innan STF byggde sin turiststation vid byn. Enligt Sarstad är det egentligen bara turismen som idag är en näringsverksamhet i byn.

Sarstad känner att han bidrar till att skydda naturen genom att han informerar besökare och vandrare om att inte klippa eller slita av levande växter utan att det går att använda sig av det som är dött. Han ser till så att folk får information om att det inte är tillåtet att ha hund i nationalparker samt att vi människor sköter allemansrätten på ett vettigt sätt. Sarstad menar att allemansrätten inte är någon lagstiftad rätt, utan något unikt för Sverige. Han tycker att det är fint att svenskar alltid känt att alla ska ha samma rätt till att vistas ute i naturen. Sarstad berättar även för folk hur "deltalandet" fungerar, på vilket sätt glaciärer som smälter genererar finmalt vatten från bergen. Han menar på att genom att han berättar för folk om hur orörd natur fungerar så får folk upp ögonen och genom det vill fler vara med och bevara.

"Jag är ju ett naturfreak och jag mår illa varje dag över både vad jag själv gör och vad vi människor gör och hur vi beter oss."

Sarstad marknadsför inte sitt företag hållbart direkt, utan han vill påstå att han gör det mer indirekt då han väljer att verka i orörd natur. Sarstad känner att idag är bilder en stor kraft att visa upp sitt företag. Han menar att genom utläggning av bilder tänker han att han visar upp den orörda naturen. Det gör att besökare som är intresserade och ute efter att besöka naturen själv det ser dessa bilder. Sarstad arbetar inte heller direkt med hållbar utveckling, utan han försöker bara effektivisera allt för att inte påverka naturen negativt. Det gör han genom att exempelvis minska antalet båtturer och schemalägga mindre avgångstillfällen, vilket är bra för naturen.

4.2.5 Anonym A

Anonym A försöker att tänka på miljön så gott som det går när han vandrar på Kungsleden för att lämna sin rutt så orörd och fin som möjligt. När han befinner sig i naturskyddsområden så eldar han inte och undviker att göra andra saker han inte får. Anonym A anser att en ekoturist bör vara ödmjuk gentemot naturen och djuren. Han tycker även att det är viktigt att vara ödmjuk mot människorna som bor och lever i området som besöks, respekt och ödmjukhet är det viktigaste. Han belyser även att han tycker det är viktigt att alla människor som ger sig ut i naturen bör ha någon förkunskap då vädret växlar snabbt och därför bör det finnas kunskap om beteende.

Anonym A är säker på att om människor blir medvetna om vad som pågår med naturen så ökar benägenheten till att vilja bevara den. Han belyser att med okunskap menar han att folk inte tänker på vad de släpper ut eller vad de gör när de eldar. Anonym A nämner också att han definitivt ställer sig positiv till att betala mer för att vara en ekoturist om han vet att pengarna inte går till att betala högre löner. För Anonym A är det viktigt att vara försäkrad om att pengarna går till att bibehålla och upprätthålla ett visst område eller en djurart. Anonym A belyser att han tror att i många fall så är det svårt att veta vart pengarna hamnar och därför kan det hämma folk till att skänka pengar eller betala mer.

Att jobba med information kring djur och natur tidigt, redan i skolåldern anser Anonym A är viktigt för att öka kunskapen kring djur, natur, allemansrätten och allt som hör till. Han menar att ju tidigare detta inpräglas desto lättare kommer det att vara för så många som möjligt att ta del av naturen. Kunskap är nyckeln allting, det är viktigt att inte glömma bort att förmedla det. Han lyfter även fram att det är viktigt att låta människor ta del av naturen och där är Kungsleden ett bra exempel då det är lättillgängligt och många kan ta del av den. Han lyfter fram att Fjällräven Classic, trots att det är ett stort upptåg, har ett syfte då det ger människor en chans att ta sig ut i naturen på ett säkert sätt. Anonym A avslutar med att han tycker att kunskap är nyckel till att få det hållbart både ekonomiskt, miljömässigt och socialt.

Att agera hållbart i naturen gör Anonym A till viss del. Han är noga med att lämna ställen han besökt "orörda" genom att plocka med sitt skräp och se till att platsen ser ut som den såg innan han kom dit. Det är viktigt för honom att personer som kommer efter honom ska få uppleva samma plats som han fick uppleva. Dock tar han med sig mesta delen av sin mat hemifrån och köper inte mycket där uppe, detta medför att han slänger sitt skräp vid skräpstationerna där uppe. Vilket Anonym A förklarar att det gör så han bidrar till att andra får ta hand om det, han ser det som något negativt.

Anonym A vill tillägga att han tycker att STF bör samarbeta mer med de lokala aktörerna, då det faktiskt är de som lever där uppe. I nuläget måste dessa aktörer marknadsföra sig ganska hårt själva och det anser han inte är rättvist. Detta på grund av att det är deras land vi brukar och går på. Han tror även att STF skulle gynnas av att ha ett bättre samarbete med de som bor och verkar där.

4.2.6 Anonym B

Anonym B menar att han inte tycker att det finns något mer miljövänligt sätt att turista på än att vandra och inte använda sig av uppvärmning. Anonym B försöker ta sig till Kungsleden med tåg så gott som det går, men belyser att nackdelen många gånger är att det är billigare med flyg samt att det inte heller tar ett och ett halvt dygn att ta sig dit.

När skribenterna frågade Anonym B om hur han anser att en ekoturist bör vara och agera menar han att det är lite klucket. Han anser att du kan vara väldigt miljömedveten och ta med ditt skräp, men samtidigt som du kan gå in på någons mark eller trampa på ett ovanligt djur utan att du själv vet om det. Han belyser vikten i att det bör finnas en medvetenhet om hur en ekoturist bör vara, samt om vad människor håller på med och inte bara tro att det endast gäller att ta med sig skräpet hem. Anonym B tycker att det finns en brist på kunskap över hur en ekoturist är. Han ställer även frågan till sig själv om han kan förklara innebörden av att vara en själv, vilket han inte kan svara. Han tycker dock att vikten ligger mycket i hur besökare tänker på miljön på vägen dit, när de väl är där samt på vägen hem. Anonym B kan absolut tänka sig att betala mer för att själv vara en ekoturist.

Anonym B påpekar att utvecklingen kring Kungsleden blir värre och värre. Första gången han själv upplevde Kungsleden var vid 14 års ålder och han kan jämföra hur det såg ut då jämfört med idag.

” Första gången jag var där fanns det ingenting att köpa i någon stuga exempelvis på hela Kungsleden. Men nu ser det ut som ett, ja ett skara sommarland nästan, runt Kebnekaise, det finns mat, du kan i princip ha med dig bara regnkläder och gå nästan hela Kungsleden, eller i alla fall den populäraste sträckan, bara gå in och sätta dig i någon stuga så finns det käk. Det blir dessutom bara värre och värre.”

Att det är viktigt att ta hänsyn till de som bor runtomkring Kungsleden, både människor och djur, är också en betydelsefull aspekt inom hållbarhet för Anonym B. Han vill påstå att det viktigaste för honom inom hållbarhet är den ekologiska delen. Det nämner han genom att flera gånger belysa vikten i att hålla undan efter sig och hur du som besökare tar dig till Kungsleden. Anonym B tycker att det är konstigt att högre uppsatta pratar om att bygga en snabbspårväg för flera miljarder kronor mellan Göteborg och Stockholm, samtidigt som det idag är svårt att ta sig till Kungsleden.

4.2.7 Anonym C

Anonym C gillar att ha ett mål med sin vandring, en start och ett slut. Hon vill vandra hela ruttan som hon bestämt sig för och göra det ordentligt. Att vandra kring Kungsleden gjorde Anonym C för att det är ordnat kring leden, det finns en säkerhet och ett skydds nät. Med skydds nät menar Anonym C att, om det exempelvis skulle regna eller bli en storm så finns det stugor som hon kan ta in på eller att hon kan handla saker på vägen om det är något hon glömt att packa ner.

Anonym C nämner att detta skydds nät finns under hela leden förutom mellan Kvikkjokk och Ammarnäs. Hon tycker inte heller att det är något som STF ska förbättra då hon menar att den delen då kommer att bli lika exploaterat som resten av leden och det vore synd för att hon tycker att det är den finaste delen av Kungsleden. Anonym C nämner att den mest söndertrampade delen av Kungsleden är den första delen mellan Nikkaluokta och Kebnekaise. Enligt Anonym C är det till mesta dels bara lera och att det redan såg ut så innan Fjällräven Classic drog igång och när detta evenemang arrangeras så vill du inte vara där. Anonym C nämner att när folk vill vandra Kungsleden så sägs det att folk ska försöka att inte tajma Fjällräven Classic, utan hålla sig borta. Hon menar ändå att Fjällräven Classic har sitt syfte också, att det ändå är människor som vill uppleva naturen men som kanske inte vågar ge sig ut och vandra själva. Tänker på miljön gör inte Anonym C vid val av vandringsrutt. Hon menar att det inte finns något mer miljövänligare än att turista på det sättet som hon gör.

”Jag bor i mitt eget tält, jag använder min egen gas, jag plockar bort allt skräp. Jag har inte med mig så mycket saker när jag vandrar. Jag kan inte göra det mer miljövänligt än jag gör det. Det jag skulle kunna undvika är att flyga helikopter nu när jag ska upp och vandra i sommar. Men jag åker oftast tåg upp, jag tar aldrig flyget.”

Anonym C tycker att en ekoturist, enligt henne, är någon som aktivt väljer resor med företag som uttalat sig att arbeta med ekoturism och självklart då följer ekoturismens riktlinjer, att dessa företagen arbetar med lokala aktörer. Hon belyser dock att hon tror att det finns en okunskap om hur besökare ser hur de bör agera som ekoturist. Anonym C försöker själv följa ekoturismens riktlinjer när hon är ute i naturen och är även villig att betala mer för att själv vara en ekoturist.

Anonym C är noga med att det inte ska finnas något spår av henne när hon är ute i naturen. Personer som kommer efter henne till den plats hon varit på ska inte märka att hon varit där. I utrustning eller annat som är inom ting så lägger Anonym C hellre mer pengar på saker som håller i längden, annat tycker hon är slöseri på jordens resurser. Att välja turistattraktioner som marknadsför sig hållbart gör Anonym C om det finns att välja på, men det är inget hon specifikt letar efter.

”Om jag åker till Nya Zeeland och ska hoppa bungyjump så väljer jag det häftigaste stället. Men ska jag ut och titta på valar så skulle jag välja något företag som arbetar hållbart, för då handlar det om att vara i naturen. Det handlar också om att folk ska kunna leva och bo på de här ställena året runt och kunna leva på saker och ting.”

5. Analys

Under detta avsnitt kommer skribenterna att analysera den presenterade empirin med hjälp av sina valda teorier.

Som tidigare nämnt har skribenterna gått igenom sitt råmaterial flera gånger för att hitta gemensamma nämnare. Skribenterna har hittat fyra stycken teman som respondenterna upprepade gånger nämnt i sina intervjuer. I följande avsnitt kommer det fyra berörda teman som skribenterna hittat förklaras och analyseras.

5.1 Kunskapsbidrag

I det här temat berör skribenterna vikten i att kunskap är en stor del för utvecklingen och hur viktigt det är att besitta vetskap för att naturen ska må bra. Samtliga respondenter belyser hur det anser att kunskap är grunden för en fungerande ekoturism.

Donohoe och Needham (2006) nämner att de människor som använder naturen ska inneha en viss kunskap om naturen innan aktiviteter utförs för att det ska klassas som en gren av ekoturism. Skribenternas tema som går under namnet kunskapsbidrag är det temat som respondenterna ofta belyser. I många fall ser respondenterna att brist på kunskap är det stora problemet. Samtliga respondenter från de företag och organisationer som tagit del i studien nämner att deras uppfattning är att människor blir mer benägna att vilja bevara och se till att naturen finns kvar om de besitter en kunskap inom ämnet. Både Pittja och Sarstad är uppväxta och har under hela sitt liv blivit präglade av ekoturism. Det har medfört att de båda har ett medvetet tankesätt kring att naturen ska respekteras och inte förstöras. Pittja påpekar att det är de naturliga för honom och att allt annat är onaturligt. Kärrstedt hoppas och tror att de som arbetar med naturturism har något naturintresse och insikt i att de inte begår våld på naturen för att tjäna pengar. De belyser även att det finns en stor okunskap om hur du som besökare ska agera och verka för att vara en ekoturist.

“Jag informerar om att man inte ska klippa levande växter och så, när det finns döda björkar som det går att använda sig utav. Även att låta folk veta att det inte är tillåtet att ha hund i nationalparker. Sen att man sköter allemansrätten på ett vettigt sätt också, det är ingen lagstiftat rätt utan något unikt för Sverige.” - Sarstad, 2018

Skribenterna ser genom följande svar att det finns en koppling mellan de respondenter som är uppväxta i en skör natur och deras tankesätt kring den. För dem är det självklart att naturen ska få vara orörd i så stor uträckning den kan vara. Skribenterna förstår att deras självklara tankar kring att vilja ta hand om naturen har att göra med att, de sett förändringar som varit negativa under sin livstid, därför besitter de en kunskap om miljöförändringar.

“Jag tror att det handlar ju väldigt mycket om, min tolkning av det har att försöka få folk ut i naturen. Få dom att känna att vi inte ska berätta om någonting utan vi ska vara, vi ska känna kylan mot kinden och vi ska uppleva norrskenet på natten. Det ska liksom beröra på ett lite djupare sätt än bara en timmes guidning.” - Pittja, 2018

Temat kunskapsbidrag var också något som skribenterna såg som återkommande hos de tre respondenterna som är friluftsutövare. De nämner att de tror att det finns en stor brist på kunskap och medvetenhet om vad ekoturism är hos människor. De tycker att det är av stor vikt att besitta en kunskap om hur du bör bete dig i naturen innan du väljer att verka i den. Skribenterna förstår att friluftsutövarna menar att en medvetenhet om vad som pågår i naturen bidrar till en ökad benägenhet att vilja bevara den.

Hall (2008, s. 27–28) belyser vikten i att de tre huvudfaktorerna som hållbar utveckling består av måste tillsammans integreras för att den hållbara utvecklingen ska uppnås. Respondenterna som själva driver ett företag inriktat på ekoturism, nämner att de besitter en position som erhåller att det är deras ansvar att förklara för sina besökare att naturen är skör och behöver utvecklas i en hållbar riktning. Till skribenternas glädje är detta någonting som alla respondenter också gör och känner sig skyldiga till att göra.

Skribenterna hade en föreställning om att personer som antingen har ett företag eller väljer att vistas i naturen erhåller en naturlig insikt i om hur du bör behandla naturen på ett bevarande sätt. Det som dock blev förvånande för skribenterna var den okunskap som alla respondenter hävdar finns runt omkring hos människor om ekoturism. Samtliga respondenter belyser vikten av att ha kunskap om ekoturism, samt att det genererar till att fler verksamheter kan bedrivas som ekoturismrelaterade företag. Skribenterna känner att en kunskap är det som också genererar en medvetenhet om existerande problem. Därför känner skribenterna att en miljömedvetenhet finns hos människor, folk vet att ett miljövänligt agerande bidrar till att bekämpa de problem som mänskligheten idag har ställt till med.

5.2 Drivkraft

Temat innefattar på vilket sätt de olika respondenterna känner sig manade att säkra naturens utveckling. Samt vad det är som får respondenterna att ha motivation till att arbeta på det sättet som dem gör.

Världskommissionen (1988 s.22) definierar och förklarar hållbar utveckling som en förmåga hos människor att göra utvecklingen hållbar för att kunna säkerställa att den uppfyller dagens behov, utan att det äventyrar kommande generationers förmåga att kunna möta sina behov. Skribenterna blir därför positivt överraskade när flertalet av respondenterna belyser vikten i att säkerställa naturens utveckling. Pittja upplyser om att det är viktigt att varje enskild person ska använda sig av naturen och de förutsättningar naturen har. Pittja vill också förmedla att naturen ska och kan användas på ett sparsamt sätt så att den inte förstörs. Skribenterna känner sig ense med det som Pittja lägger stor vikt vid, men är också beredda att hålla med i det Kärrstedt lyfter fram, att utvecklingen inte ska stanna utan att det är viktigt att tillsammans vara villiga att reparera det som vi i idag har skadat.

Skribenterna kan se att temat som handlar om drivkraft är något som respondenterna återkommande tar upp. Respondenterna tar upp vikten i att den natur som finns idag och som vi upplever, är något som deras barnbarn och kommande generationer också ska få uppleva. De belyser även att det är naturen som är deras drivkraft och att det som idag är förstört eller på väg att bli förstört ska återställas.

5.3 Samhörighet

Temat berör respondenternas medvetenhet om hur alla på en destination ska få dra nytta av utvecklingen och vinsten av den. Det finns även en gemensam tanke i att lokalbefolkningen, naturen och djuren på destinationen ska respekteras.

Skribenterna anser att en destination gynnas i en positiv riktning när alla inblandade parter känner att de får vara en del av en vinst. Enligt Angelkova et al. (2012) ska alla som berörs av en utveckling få sina behov uppfyllda. Skribenterna menar att temat som går under samhörighet handlar om att bli tillfredsställd och att tillfredsställa, både som turist och aktör. Därför är det viktigt att det finns en respekt och ödmjukhet hos alla parter på en destination. Pittja nämner att han har en tydlig kommunikation med de omkringliggande samebyarna som han tar sina turister till. Han är noga med att upprätthålla en god relation till dem då det är deras marker han rör sig på. Skribenterna ser ett stort samband bland respondenterna då fler belyser vikten av att respektera lokalsamhällen. Alla respondenter som benämns som friluftsutövare nämner att det inte vill annat än att påverka lokalbefolkningen positivt under sin vandringsrutt. Det som kom att bli intressant för skribenterna var när en av friluftsutövarna nämnde att STF bör arbeta mer med lokalbefolkningen.

“Jag tycker väl, utan att sparka in i någon öppen dörr, att de lokala förmågorna får ju marknadsföra sig väldigt hårt själva. De som säljer renkött och fisk och lite annat, och tunnbröd. Jag tycker att STF ska involvera dem mer, eftersom det är ju faktiskt de som lever där uppe och det är deras natur och vardag som vi är uppe och ska uppleva.”
-Anonym A

Samtliga friluftutövare nämner också att det är villiga att betala mer för att bidra till att hjälpa lokalsamhällen och den regionala utvecklingen. Dock vill de veta att pengarna går till det som sägs. Pittja nämner att han själv tycker att det är viktigt att bidra till andra aktörer som verkar i samma område som han. Samtliga friluftutövare lyfter även fram att det är viktigt att de lokala samhällena respekteras och de förklarar även att de förstår vikten av att bidra till dem. Skribenterna anser att samtliga aktörer bidrar till att verka för att alla besökare ska vara nöjda, samtidigt som de lägger stor vikt på att hålla naturen i gott skick.

De flesta respondenter belyser att hållbar utveckling är viktigt för dem och att det är något som behövs. Det är flera respondenter som belyser att hållbar utveckling är något de jobbar med, dock skiljer sig respondenternas svar kring hållbar utveckling. Pittja nämner att alla faktorer är viktiga och att det inte går att säga att den ena är viktigare än den andra. Kärrstedt talar också om att det är viktigt att alla tre faktorer är i balans till varandra och att det inte är svårt att ta hänsyn till respektive faktor.

5.4 Bevarande

Temat som skribenterna valt att benämna som bevarande innefattar delen om hållbar utveckling. Respondenterna är alla eniga om att naturen ska få vara natur samt vikten i att utvecklingen ska gå i rätt riktning.

Enligt Emmelin et al. (2010 s. 275) har den ekologiska aspekten inom hållbar utveckling som syfte att bevara miljön. De olika naturliga tillstånd som finns i naturen är även av stor vikt att sträva efter, för att dessa ska kunna upprätthållas. Skribenterna uppfattar att samtliga respondenter som representerar en organisation eller ett företag alla arbetar med att användarna ska kunna ta del av en tillfredsställande naturupplevelse utan att förstöra naturen.

Pittja nämner att han tycker det är viktigt att han lyckas uppfylla de förväntningar som hans besökare har och är även noga med att inte förstöra den natur han verkar på. Lidberg lyfter fram att det är en självklarhet för en organisation som STF att de ska jobba med hållbar utveckling och att naturen måste användas på ett bra vis så att natur och kultur inte går sönder. Det finns organisationer som enbart jobbar med att bevara den. Lidberg framför att STF använder naturen och att den måste användas. Lidberg belyser vikten i att användarna ska kunna ta del av natur och kultur som STF är med och tillgängliggör men samtidigt är de noga med att detta ska göras på ett varsamt sätt för att naturen inte ska förstöras, detta menar Lidberg är en fin balansgång. Hon nämner även att det inte går att säga att en aktivitet är hållbar utan hon lyfter fram att det finns mer och mindre hållbara aktiviteter.

Alla friluftsutövare är tydliga med att tänka på miljön och naturen är väldigt viktig för dem. En av respondenterna anser att det är den viktigaste delen för honom, då han har sett utvecklingen på Kungsleden under många år och han tycker att det blivit för stor påverkan på den populäraste sträckan på leden. Skribenterna kan se att den ekologiska aspekten är den del som är viktigast för egentligen alla respondenter, då alla nämner att de är berörda av utvecklingen oavsett om den går i en positiv eller negativ riktning. Det är även den aspekt som skribenterna uppfattar som mest påtaglig för alla inblandade, då det fort blir märkbart och synligt hur naturen påverkas av att den exploateras.

Emmelin et al. (2010, s. 296) förklarar att LAC används för att kontrollera förändringar på naturen, samt att sätta gränser för vad som är en acceptabel påverkan. Då Lidberg nämner att STF är en organisation som använder naturen anser skribenterna att deras organisation är en så pass välutvecklad och internationellt känd att det bör finnas en kontinuerlig rapportering om hur exploaterad Kungsleden är, men också utvecklas. Hon nämner att det i dagsläget finns ett samarbete med andra företag. Skribenterna skulle tycka att det var av stor vikt att STF förslagsvis tar fram ett styrdokument för hur samtliga aktörer ska rapportera om de naturliga tillstånd som råder. Skribenterna anser att detta är en del av STF:s ansvar då de är STF som har satt Kungsleden på kartan och driver de fjällstugor som ligger längs med leden.

Som McCool och Moisey (2008, s. 43) nämner är ROS är ett ramverk utformat för att kunna utveckla en stor mångfald av rekreativsmöjligheter för användare på specifika områden. Kärnan med ramverket är att uppnå tillfredsställda användare utan att negativt påverka naturen (Clark & Stankey, 1979). Då Fjällräven Classic har arrangerats varje år under cirka tio års tid och lockat ca 16 000 personer anser skribenterna detta event kan vara av stor påverkan på Kungsleden. Det blir även påtagligt när alla tre friluftsutövare uttrycker att utvecklingen av den ökade turismen bidrar negativt till naturen som en direkt påverkan. Clark och Stankey (1979) belyser att det är av stor vikt att föreståndare förvaltar ROS på ett sätt som ser till att bärförmågan på områden inte överskrids. De belyser även att det är föreståndarnas ansvar att ta reda på vilka rekreativsmöjligheter som är möjliga på det bestämda området för att miljön ska ta så lite skada som möjligt. Sarstad nämner att han schemalägger färre båtturer för att fler turister ska åka med under varje tur. Sarstad anser att det är det hans sätt att hjälpa till med att bevara naturen. Lidberg nämner att STF inte har en tydlig gräns för när Kungsledens bärförmåga överskrids. Dock belyser Lidberg att det skulle vara av stor vikt att definiera en gräns för hur stor bärförmåga Kungsleden har. Skribenterna anser att de är bra att ta fram en sådan definition och att det även skulle vara intressant att ta fram indikatorer för varje område på Kungsleden. Detta för att kunna mäta hur stor bärförmåga olika delar av leden har.

6. Resultat

Under detta avsnitt kommer skribenterna att presentera sitt resultat av de slutsatser som kommit fram genom studiens gång genom att besvara studiens frågeställningar.

6.1 Slutsatser

Syftet med denna studie var att se hur olika aktörer ställer sig gentemot ekoturism och hållbar utveckling vid utövande av friluftsliv vid Kungsleden. Skribenterna ville ta reda på om det fanns gemensamma nämnare kring inställningen till just ekoturism och hållbar utveckling, samt hur dessa aktörer verkar för att en utveckling ska ske i rätt riktning. Det var även av intresse att ta reda på hur de deltagande aktörer arbetar med hållbar utveckling för att få svar på studiens syfte.

Skribenterna har genom att analysera sitt material utifrån valda teorier kommit fram till några slutsatser. Sammanfattningsvis kan skribenterna se att kunskap är det som leder till viljan att bevara naturen men enligt respondenterna finns det en stor brist kring denna kunskap hos människor. Respondenterna belyser flera gånger att kunskap är det absolut viktigaste för att kunna uppnå ekoturism och en hållbar utveckling. Skribenterna har även uppfattat att naturen och dess bevarande är viktigt för samtliga respondenter. Alla respondenter lyfter fram att naturen är skör och bör användas på ett varsamt och respektfullt sätt. Då alla respondenter ser sig själva som naturmänniskor är de alla eniga om att det vi gör med naturen idag är kritiskt.

Precis som Världskommissionen nämner är det av stor vikt att bevara naturen idag så att kommande generationer ska få uppleva samma natur som vi. Skribenterna kan även argumentera för att samtliga respondenter vill gynna både lokalbefolkning och område vid utövande av aktiviteter. Det är viktigt för dem att tillfredsställa det lokala genom att exempelvis köpa lokalproducerad mat men också andra tjänster. Det dock viktigt att de själva också blir tillfredsställda av destinationen. Respondenterna nämner även att samarbete mellan företag och organisationer är viktigt för att alla ska få gynnas av utvecklingen.

Skribenterna anser att ekoturismen ger ett värde till naturen. Om människor blir mer medvetna om naturen och inhämtar kunskap om den, desto mer kommer utvecklingen och turistnäringen kring ömtåliga platser, såsom Kungsleden, att gå i rätt riktning. Hållbar utveckling är också något som genomsyrar alla aktörer som deltagit i denna studie. Skribenterna förstår att hållbar utveckling är något som varje respondent vill arbeta med att uppnå. Respondenternas tankar kring hållbar utveckling skiljer sig från varandra, vilket gör att skribenterna kan se att det fortfarande finns mycket att arbeta med för att uppnå en hållbar utveckling. Då det även finns en delad mening kring hållbar utveckling i litteraturen anser skribenterna att en större del av världen först kommer överens om en gemensam definition. Skribenterna anser att detta är av stor vikt så att samtliga kan arbeta i samma riktning med lika inställning.

6.2 Förslag till vidare forskning

Studien har berört hur aktörer ställer sig gentemot ekoturism och hållbar utveckling vid utövande av friluftsliv på Kungsleden på en ytlig nivå. Skribenterna är medvetna om att det inte går att dra slutsatser utifrån endast sju semistrukturerade intervjuer utan det behövs en mer omfattande undersökning för att få en djupare förståelse och lärdom inom ämnet. Skribenterna tycker att det vore intressant om fler intervjuer gjordes med friluftsutövare och undersöka vad de har för förståelse gentemot den sköra naturen på Kungsleden. Det hade också varit av stort intresse att göra en undersökning om hur hög eller låg kunskapsnivån egentligen är inom ämnet ekoturism. Det skulle även vara av stort intresse att få ta del av lokalbefolkningens synvinkel kring detta ämne i större utsträckning.

Det är intressant att göra studier kring detta ämne då ekoturism och hållbar utveckling kan påverka och bidra till minskade miljöproblem. Vilket gör att det är av stor vikt att dessa ämnen lyfts fram så fler människor förstår vikten i att vår natur är skör och måste bevaras. Slutligen anser skribenterna att kunskap är nyckeln till en ekologisk och hållbar framtid.

Källförteckning

Tryckta Källor

- Ahrne G. & Svensson P. (2015). *Handbok i kvalitativa metoder*. Stockholm: Liber AB
- Bryman A. & Nilsson B. (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Stockholm: Liber AB
- Elliot J. (2006). *An Introduction to Sustainable Development*. 3 uppl., London: Taylor & Francis Group
- Emmelin L, Fredman P, Lisberg Jensen E & Sandell K. (2010). *Planera för friluftsliv, Natur, samhälle, upplevelser*. Stockholm: Carlsson Bokförlag
- Eriksson L. & Hultman J. (2014). *Kritiskt tänkande*. Stockholm: Liber AB
- Gössling H. & Hultman J. (2006). *Ecotourism in Scandinavia : lessons in theory and practice*. Oxon: CABI
- Hall M. (2008). *Tourism Planning - Policies, processes and relationships*. 2 uppl., Harlow: Pearson Education Limited
- Hjerm M, Lindgren S & Nilsson M. (2014). *Introduktion till samhällsvetenskaplig analys*. 2 Uppl., Malmö: Gleerups Utbildning AB
- Honey M. (2008). *Ecotourism and sustainable development, Who owns paradise?* Washington, Island press
- McCool S. & Moisey N. (2008). *Tourism, Recreation and Sustainability, Linking Culture and the Environment*. 2 uppl., Oxfordshire: CAB International
- Rapport från världskommissionen för miljö och utveckling. (1988). *Vår gemensamma framtid*. Stockholm, Prisma och tidens förlag
- Swarbrooke J. (1999). *Sustainable Tourism Management*. Wallingford : CAB International
- Trost J. (2010). *Kvalitativa intervjuer*. 4 Uppl., Lund: Studentlitteratur AB
- Weaver D. & Lawton L. (2014). *Tourism Management*. 5 uppl., Milton: John Wiley & Sons Australia

Artiklar

Ahn B, Lee B & Shafer S. (2000). "Operationalizing sustainability in regional tourism planning: an application of the limits of acceptable change framework", *Tourism Management* vol. 23, pp. 1–15. DOI: 10.1016/S0261-5177(01)00059-0

Angelkova T, Koteski C, Jakovlev, Z & Mitrevska, M. (2012). "Sustainability and Competitiveness of Tourism", *Procedia - Social and Behavioral Sciences* vol. 44, pp. 221 – 227 DOI:10.1016/j.sbspro.2012.05.023

Bell S, Tyrväinen L, Sievänen T, Pröbstl U & Simpson M. (2007). "Outdoor Recreation and Nature Tourism: A European Perspective". *Living Rev. Landscape Res.* vol.1 (2) DOI: 10.12942/lrlr-2007-2

Clark R. & Stankey R. (1979). "The Recreation Opportunity Spectrum: A Framework for Planning, Management, and Research". *U.S. Department of Agriculture Forest Service.*

Das M. & Chatterjee B. (2015). "Ecotourism: A panacea or a predicament?" *Tourism Management Perspectives* vol. 13, pp.1-16, DOI: <https://doi.org/10.1016/j.tmp.2015.01.002>

Donohoe M. & Needham R. (2006). Ecotourism: "The Evolving Contemporary Definition". *Journal of Ecotourism*, vol.5(3) pp. 192–210, DOI: 10.2167/joe152.0

Emmelin L, Fredman P & Sandell K. (2005). "Planering och förvaltning för friluftsliv - En forskningsöversikt". *Naturvårdsverket. Rapport nr 5468.ISSN: 0282–7298*

Fredman P, Karlsson S, Romlid U & Sandell K. (2008). "Vad är friluftsliv? Delresultat från en nationell enkät om friluftsliv och naturturism i Sverige". *Forskningsprogrammet Friluftsliv i förändring. Rapport nr 4.ISBN 978-91-86073-09-1*

Hoppstadius F. & Dahlström M. (2015). "Processes of Sustainable Development: Ecotourism in Biosphere Reserves". *Journal of Environmental and Tourism Analyses.* Vol.3(1) pp.5–25. ISSN: 2286-2838

Kazeminia A, Hultman M & Mostaghel R. (2016). "Why pay more for sustainable services? The case of ecotourism", *Journal of Business Research.* Vol. 69 (11), pp. 4992–4997. DOI: 10.1016/j.jbusres.2016 04 069

Ross, S. & Geoffrey W. (1999). "Ecotourism: towards congruence between theory and practice". *Tourism Management* 20 Vol.20(1), pp.123–132 DOI:10.1016/S0261-5177(98)00098-3

Perkins H. & Grace D. (2009). "Ecotourism: supply of nature or tourist demand?" *Journal of Ecotourism*, Vol. 8(3), pp. 223-236, DOI: 10.1080/14724040802534992

Stankey G, Cole D, Lucas R, Petersen M & Frissell S. (1985) "The Limits of Acceptable Change (LAC) System for Wilderness Planning". *United States department of Agriculture*.

Zuzana J. & Zuzana L. (2015). "Monitoring System of Sustainable Development in Cultural and Mountain Tourism Destinations". *Journal of Competitiveness*, Vol.7(1), pp.35-52
DOI: 10.7441/joc.2015.01.03

Elektroniska källor

”Bärförmåga” (2018). *Nationalencyklopedin*, Tillgänglig:

<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/bärförmåga> (2018-04-17)

Ekoturism Föreningen (2004). *Detta vill vi*. Tillgänglig:

<http://www.ekoturism.org/ekoturismforeningen/dettavill/index.asp> (2018-02-26)

Ekoturism Föreningen (2004). *Naturens Bästa*. Tillgänglig:

<https://www.ekoturism.org/naturensbasta/index.asp> (2018-05-07)

Ekoturism Föreningen (2004). *Naturens Bästa grundprinciper*. Tillgänglig:

<https://www.ekoturism.org/naturensbasta/kriterier/grundprinciper.asp> (2018-05-07)

Fjällräven (u.å). *Classic Sverige*. Tillgänglig: <http://classic.fjallraven.se/sweden/> (2018-04-08)

Jensen E (2018). ”Ekoturism”. *Nationalencyklopedin*. Tillgänglig:

<https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/ekoturism> (2018-04-06)

Nationell strategi för svensk besöksnäring (2010). *Strategi 2020*. Tillgänglig:

http://www.strategi2020.se/upload_dokument/20101202-Nationell-Strategi-Popular-version.pdf (2018-02-26)

Svenska Turistföreningen (u.å). *Fjällräven Classic*. Tillgänglig:

<https://www.svenskaturistforeningen.se/stotta/insamling/foretagsfadder/fjallravens-donation/> (2018-05-08)

Svenska Turistföreningen (u.å). *Kungsleden*. Tillgänglig:

<https://www.svenskaturistforeningen.se/omraden/kungsleden/> (2018-02-26)

Svenska Turistföreningen (u.å). *Lära*. Tillgänglig:

https://www.svenskaturistforeningen.se/lara/artikelsamling-allemansratten/allemansratten-och-laglandsvandring/?gclid=Cj0KCQjwttbWBRDyARIsAN8zhhJ5tpE9HKmNlAqE1KjbWMcbOqjhIHWio0EYn9k8lbiHAS21h-jv4mgaAvUAEALw_wcB (2018-04-17)

Svenska Turistföreningen (u.å). *Var en eko-turist*. Tillgänglig:

<https://www.svenskaturistforeningen.se/bo/ekoturism-miljo/> (2018-02-20)

The international ecotourism society. (TIES) (2018). *What is Ecotourism?*. Tillgänglig:

<http://www.ecotourism.org/what-is-ecotourism> (2018-04-06)

Vetenskapsrådet (2017). *God forskningssed*. Tillgänglig:

<https://publikationer.vr.se/produkt/god-forskningssed/> (2018-03-08)

Warell J, Jareborg N & Hillert S. (2018). ”Allemansrätt”. *Nationalencyklopedin*. Tillgänglig:

<https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/allemansratt> (2018-04-17)

Figurer

Figur 1. Hållbar utveckling. Elliot J. (2006). *An Introduction to Sustainable Development*. 3 uppl., London: Taylor & Francis Group

Figur 2. Recreation Opportunity Spectrum. Emmelin L, Fredman P, Lisberg Jensen E & Sandell K. (2010). *Planera för friluftsliv, Natur, samhälle, upplevelser*. Stockholm: Carlsson Bokförlag

Figur 3. Limits of Acceptable Change. Stankey G, Cole D, Lucas R, Petersen M & Frissell S. (1985). "The Limits of Acceptable Change (LAC) System for Wilderness Planning". *United States department of Agriculture*.

Omslagsbild, illustration av Oscarson F & Rydberg E. (2018).

Bilaga 1, Intervjuguide

Intervjufrågor till Företag/Organisationer

Presentation

Kan du berätta lite om vem du är?

Kan du berätta lite kort om vad det är du arbetar med?

Ekoturism

1. När startades företaget?
2. Varför startades företaget?
3. På vilket sätt känner ni att både samhället och naturen gynnas av ert företag?
4. På vilket sätt känner du att ni bidrar till att skydda naturen?
5. Hur präglas ert företag av ekoturism?

Arbetet med hållbar utveckling

1. På vilket sätt arbetar ni med hållbar utveckling?
2. Vad anser ni är det viktigaste med att arbeta med hållbar utveckling?
3. Vad är det som driver er till att arbeta hållbart?
4. Hur marknadsför ni er som ett hållbart företag?

Intervjufrågor till friluftsutövare

Presentation

Kan du berätta lite kort om dig själv?

Hur länge har du ägnat dig åt friluftsliv?

Ekoturism

1. Vad var det som gjorde att du valde att vandra kring Kungsleden?
2. Tänker du på miljön när du väljer din vandringsrutt?
3. Hur anser du att en ekoturist bör vara?
4. Följer du ekoturismens riktlinjer när du utövar friluftsliv? (kanske ska hoppa denna?)
5. Är du villig att betala mer för att vara en ekoturist?

Hållbarhet

1. Vad anser du är viktigast för dig inom hållbarhet?
2. Tänker du och agerar hållbart när du är ute i naturen?
3. Väljer du turistattraktioner som marknadsför sig att arbeta hållbart?